

การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย

วรรณวิสา สุวรรณชัย

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย

วรรณวิสา สุวรรณชัย

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

THE ROLE OF CIVIL SOCIETY IN PROMOTING VOCATIONAL OPPORTUNITIES FOR PERSONS WITH DISABILITIES: A CASE STUDY OF NA DUANG DISTRICT, LOEI PROVINCE

WANWISA SUWANNACHAI

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTST FOR THE DEGREE OF MASTER OF POLITICAL SCIENCE

PROGRAM IN POLITICAL SCIENCE

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

2025

COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

หัวข้อสารนิพนธ์	**การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย**
ชื่อนักศึกษา	**วรรณวิสา สุวรรณชัย**
ชื่อปริญญา	**รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	**รัฐศาสตร์**
ปีพุทธศักราช	**2568**
อาจารย์ที่ปรึกษา	**ดร.วีรนุช พรมจักร์**
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์**

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณบดีคณะสังคมศาสตร์ .....

(พระมหาสุรไกร ชินพุทธิสิริ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์:

ประธานกรรมการ .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล พรมกุล)

อาจารย์ที่ปรึกษา .....

(ดร.วีรนุช พรมจักร์)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์)

กรรมการ .....

(ดร.อาทิตย์ แสงเฉวก)

กรรมการ .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยวัฒน์ เผือกคง)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์	**การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย**
ชื่อนักศึกษา	**วรรณวิสา สุวรรณชัย**
ชื่อปริญญา	**รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	**รัฐศาสตร์**
ปีพุทธศักราช	2568
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	**ดร.วีรนุช พรมจักร์**
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์**

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของภาคประชาสังคม 2) ศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย และ 3) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก กับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 26 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีพรรณนาเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) การพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพและข้อจำกัดเฉพาะบุคคล สามารถจำแนกออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ ทักษะด้านดิจิทัลและการตลาดออนไลน์ ทักษะด้านอาชีพฝีมือ ทักษะด้านเกษตรกรรม ทักษะพื้นฐานที่เหมาะกับศักยภาพเฉพาะบุคคล และทักษะพัฒนาภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์

2) การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม พบว่า มีส่วนร่วมใน 5 ด้านหลัก ได้แก่ 1) การจัดฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ 2) การประสานความร่วมมือกับภาครัฐเพื่อจัดสรรทรัพยากร 3) การสร้างเครือข่ายสนับสนุนในระดับพื้นที่ 4) การให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบ และ 5) การรณรงค์สร้างทัศนคติเชิงบวกของสังคมต่อคนพิการ

3) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมที่มีประสิทธิภาพควรอยู่บนพื้นฐานของความร่วมมือเชิงบูรณาการระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยมีภาคประชาสังคมเป็นกลไกหลักในการผลักดันและเชื่อมโยงโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับคนพิการ ทั้งนี้ แม้การดำเนินงานจะมีความก้าวหน้า แต่ยังพบข้อจำกัดด้านการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ห่างไกลและการขาดทรัพยากรบางประการ ซึ่งควรได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพอย่างครอบคลุมและยั่งยืนสำหรับคนพิการในระยะยาว

คำสำคัญ: คนพิการ, ภาคประชาสังคม, การส่งเสริมอาชีพ, การมีส่วนร่วม, การพัฒนาที่ยั่งยืน

ABSTRACT

Thematic Paper Topic	**THE ROLE OF CIVIL SOCIETY IN PROMOTING VOCATIONAL OPPORTUNITIES FOR PERSONS WITH DISABILITIES: A CASE STUDY OF NA DUANG DISTRICT, LOEI PROVINCE**
Student's Name	**Wanwisa Suwannachai**
Degree Sought	**Master of Political Science**
Program	Political Science
Anno Domini	2025
Advisor	**Weeranuch Promjak**
Co-Advisor	**Associate Professor Dr. Sukhapat Anonjarn**

This study aimed to: (1) examine how civil society promotes vocational opportunities for persons with disabilities; (2) investigate the participation of civil society in promoting employment for persons with disabilities in Na Duang District, Loei Province; and (3) explore effective strategies to enhance such participation. The research employed a qualitative methodology, using in-depth interviews with 26 key informants. Data were analyzed using descriptive content analysis.

1) The findings revealed that vocational skill development aligned with the individual potential and limitations of persons with disabilities can be categorized into five areas: (1) digital and online marketing skills, (2) handicraft skills, (3) low-labor agricultural skills, (4) basic vocational skills suited to specific disabilities, and (5) product branding and image development skills.

2) The role of civil society was found to involve five key areas: (1) organizing vocational training and skill development, (2) collaborating with the government to allocate resources, (3) building support networks at the local level, (4) providing career guidance and counseling, and (5) promoting positive social attitudes towards persons with disabilities.

3) An effective model for promoting civil society participation should be based on integrated collaboration between government agencies, the private sector, and civil society organizations, with civil society serving as the core driver to link economic and social opportunities to persons with disabilities. Although the

implementation in Na Duang District has shown promising progress, limitations remain in terms of reaching remote populations and addressing the lack of essential resources. These challenges require systematic solutions to ensure inclusive and sustainable vocational development for persons with disabilities in the long term.

Keywords: persons with disabilities, civil society, vocational promotion, participation, sustainable development

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องด้วยความอนุเคราะห์ ความกรุณา และความช่วยเหลือจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง สถาบันการศึกษาที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้และคุณธรรมจริยธรรมทางวิชาการ อันเป็นรากฐานสำคัญในการศึกษาระดับปริญญาโทครั้งนี้

กราบขอบพระคุณ ดร.วีรนุช พรมจักร์ อาจารย์ที่ปรึกษา รวมถึง รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ และ ดร.อาทิตย์ แสงเฉวก อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ที่ได้สละเวลาให้คำแนะนำ ดูแลเอาใจใส่ และให้กำลังใจในทุกขั้นตอนของการทำวิจัย ผู้วิจัยซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างสูง

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร ดอกจันทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรเชษฐ์ โทอื้น และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศตวรรษ สงกาผัน ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะอันมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเลย องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะอาด นักพัฒนาชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนชมรมเพื่อคนพิการจังหวัดเลย และสถานประกอบการที่เกี่ยวข้อง รวมถึง คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ ที่ได้สละเวลาให้ข้อมูล ให้ประสบการณ์ตรงและข้อเสนอแนะอันทรงคุณค่า อันเป็นแกนหลักที่ทำให้งานวิจัยครั้งนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดา ผู้ประสิทธิ์ประสาทชีวิตและแรงบันดาลใจในการศึกษา และขอขอบคุณ เพื่อนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ที่คอยสนับสนุน ให้กำลังใจมาโดยตลอด

ประโยชน์ใดๆ ที่พึงเกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอถวายเป็นพุทธบูชา และอุทิศเป็นเครื่องสักการะแด่ พระรัตนตรัย คุณบิดามารดา และครูบาอาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยเทอญ

วรรณวิสา สุวรรณชัย

มหามกุฎราชวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ ..... จ

ABSTRACT ..... ช

กิตติกรรมประกาศ ..... ฌ

สารบัญ ..... ฎ

สารบัญตาราง ..... ฑ

สารบัญรูปภาพ ..... ฒ

สารบัญคำย่อ ..... ณ

บทที่ 1 บทนำ 1

1.1. ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา 1

1.2. วัตถุประสงค์ 3

1.3. ขอบเขตการวิจัย 3

1.4. ขอบเขตด้านเอกสาร 4

1.5. นิยามศัพท์ 4

1.6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 5

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 6

2.1. แนวคิดและทฤษฎีที่คนพิการ 6

2.1.1. ความหมายของคนพิการ 6

2.1.2. ประเภทของความพิการ 9

2.1.3. สาเหตุความพิการ 11

2.1.4. ปัญหาและความต้องการของคนพิการ 12

2.2. นโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีงานทำของคนพิการ 14

2.2.1. การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในด้านการจ้างงาน 14

2.2.2. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 ในส่วนที่เกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพและการจ้างงานคนพิการ 15

2.2.3. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 เกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพและการจ้างงานคนพิการ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม130 ก ลงวันที่ 29 มีนาคม 2556) 16

2.3. แนวคิดและทฤษฎีการส่งเสริมอาชีพคนพิการ 18
2.3.1. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 19
2.4. แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม 23
2.4.1. ความหมายการมีส่วนร่วม 23
2.4.2. ความหมายการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน 24
2.4.3. รูปแบบการมีส่วนร่วม 25
2.5. แนวคิดและทฤษฎีภาคประชาสังคม 27
2.5.1. นิยามและความหมายของภาคประชาสังคม 28
2.5.2. ประวัติความเป็นมาของภาคประชาสังคม 31
2.6. แนวคิดและทฤษฎีหลักสัปปุริสธรรมกับการมีส่วนร่วม 32
2.7. วิจัยที่เกี่ยวข้อง 33
2.8. กรอบแนวคิดการวิจัย 36
36
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย 37
3.3 กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 37
3.4 พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย 37
3.1. รูปแบบการวิจัย 37
3.2. หน่วยที่ใช้ในการวิจัย 38
3.3. กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 38
3.4. พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย 39
3.5. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 39
3.6. การเก็บรวบรวมข้อมูล 40
3.7. การวิเคราะห์ข้อมูล 41
3.8. การพิทักษ์สิทธิ์ที่ผู้เข้าร่วมวิจัย 42
บทที่ 4 ผลการวิจัย 43
4.1. การส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของภาคประชาสังคม 43
4.2. การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง 46

4.3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง 51
บทที่ 5 ผลการวิจัย 57
5.1. สรุปผลการวิจัย 57
5.1.1. การส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของภาคประชาสังคม 57
5.1.2. การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง 58
5.1.3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง 59
5.2. อภิปรายผล 60
5.2.1. การส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของภาคประชาสังคม 60
5.2.2. การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง 61
5.2.3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง 62
5.3. ข้อเสนอแนะ 63
5.3.1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 63
5.3.2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป 64
บรรณานุกรม 65
ภาคผนวก 71
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 72
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ 79
ภาคผนวก ค หนังสือขอเข้าสัมภาษณ์ 83
ภาคผนวก ง ภาพประกอบการสัมภาษณ์ 109
ประวัติผู้เขียนสารนิพนธ์ 115

สารบัญตาราง

หน้า

1 ตารางสรุปการส่งเสริมอาชีพ.....46
2 ตารางสรุปการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม.....51
3 ตารางแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วม.....54

สารบัญรูปภาพ

หน้า

รูปภาพ 1 องค์ความรู้.....55

สารบัญคำย่อ

ใส่ข้อมูลที่นี่

บทที่ 1
บทนำ

1.1. ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

ความพิการไม่ว่าจะเกิดกับใครย่อมจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนทุกคนและทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประเภทและระดับของความพิการ คนพิการส่วนใหญ่มีอาการท้อแท้และหมดกำลังใจเนื่องจาก ไม่สามารถจัดการกับชีวิตของตนเองได้ซึ่งเกิดจากการขาดประสบการณ์ขาดความมั่นใจและขาดการปรับตัวในชีวิตรวมถึงขาดผู้ช่วยเหลือทางสุขภาพไม่กล้าไปในที่สาธารณะไม่กล้าแสดงออกรวมถึง คนพิการต้องการการดูแล ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงระบบบริการทางสุขภาพได้ปัญหาคนพิการถูกมองว่าปัญหานี้เป็นปัญหาของคนเฉพาะกลุ่ม ในการเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ เป็นเรื่องไม่แน่นอนทำให้คนกลุ่มนี้ขาดความเป็นธรรมและการเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ โดยเฉพาะการบริการด้านการแพทย์และด้านสาธารณสุขสำหรับคนพิการถือเป็นความจำเป็นอันดับแรก ในการแก้ไขหรือปรับสภาพความพิการและฟื้นฟูสมรรถภาพความพิการ ซึ่งการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการถือเป็นกิจกรรมการให้บริการสาธารณสุขที่สำคัญไม่น้อยกว่าการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพและการควบคุมป้องกันโรค เมื่อให้บริการด้านการรักษาพยาบาลแล้วยังไม่หายปกติมีความบกพร่องหรือความพิการหลงเหลืออยู่ คนพิการเหล่านั้นจำเป็นต้องได้รับบริการอย่างต่อเนื่องทางด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพเพื่อนำศักยภาพที่เหลืออยู่นั้นมาปรับสภาพให้ใช้งานได้เป็นปกติในชีวิตประจำวันโดยไม่เป็นภาระต่อผู้อื่น (Sawatsri, 2009)

กลุ่มคนพิการถือเป็นกลุ่มผู้ด้อยโอกาสกลุ่มหนึ่งในสังคมโดยคนพิการ หมายถึง บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญาและการเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ตามมาตรา 27 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ระบุว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายมีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมความเชื่อ ทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใดจะกระทำมิได้มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้น เพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้

เช่นเดียวกับบุคคลอื่นหรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการ เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ตามวรรคสาม (รัฐธรรมนูญ, 2560)

ในยุคปัจจุบัน ภาคประชาสังคมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาอาชีพของคนพิการ การเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรต่างๆ เช่น องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร มูลนิธิและกลุ่มอาสาสมัคร ได้ช่วยเสริมสร้างโอกาสในการพัฒนาทักษะและการจ้างงานของคนพิการอย่างมีนัยสำคัญ งานวิจัยหลายฉบับระบุว่าภาคประชาสังคมสามารถช่วยลดช่องว่างระหว่างคนพิการกับตลาดแรงงานผ่านการฝึกอบรมทักษะวิชาชีพ การให้คำปรึกษาและการสร้างเครือข่ายทางสังคม ตัวอย่างเช่น โครงการฝึกอบรมวิชาชีพของมูลนิธิ Empowerment for People with Disabilities (EPD) ที่ดำเนินการในประเทศไทยได้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะในหลายด้าน เช่น การทำงานด้านไอที การสร้างผลิตภัณฑ์เชิงหัตถกรรมและการพัฒนาทักษะทางธุรกิจ โครงการดังกล่าวไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มความสามารถในการทำงานของคนพิการแต่ยังส่งเสริมให้เกิดการยอมรับในสังคมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ภาคประชาสังคมยังมีบทบาทในการสร้างเครือข่ายและการเชื่อมโยงระหว่างคนพิการกับองค์กรเอกชนและหน่วยงานภาครัฐ การสร้างความร่วมมือดังกล่าวช่วยให้คนพิการได้รับโอกาสในการทำงานที่หลากหลายและมีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น การมีงานทำไม่เพียงแต่ช่วยให้คนพิการสามารถพึ่งพาตนเองได้ แต่ยังเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของพวกเขาอีกด้วย จากการศึกษาโดย (Smith, 2020) พบว่า โครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากภาคประชาสังคมมีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะและเพิ่มโอกาสในการจ้างงานของคนพิการโดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทที่มีการเข้าถึงทรัพยากรน้อย การสนับสนุนทางการเงิน การฝึกอบรมทักษะเฉพาะ และการให้คำปรึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้โครงการเหล่านี้ประสบความสำเร็จ

ในพื้นที่ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย มีประชากร จำนวน 3,824 คน (สำนักงานทะเบียนอำเภอ, 2566) ในส่วนของคนพิการ ข้อมูล ณ กันยายน 2566 มีจำนวนทั้งสิ้น 168 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40 ของประชากรทั้งหมด พบว่าส่วนใหญ่ปัญหาของคนพิการไม่กล้าเข้าสังคม ไม่มีงานทำ ส่งผลให้ไม่มีรายได้ รวมทั้งสังคมไม่ได้เปิดโอกาสให้คนพิการได้แสดงความสามารถเท่าที่ควร สถานประกอบการยังจ้างงานคนพิการในส่วนน้อย ทำให้คนพิการไม่มีรายได้เพียงพอที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตและสุขภาพตนเอง ส่งผลต่อสภาพจิตใจของคนพิการเกิดความเครียด เบื่อหน่าย หลีกเลี่ยงสังคม จนกลายเป็นภาระให้กับครอบครัวมากยิ่งขึ้น แต่ถ้าหากคนพิการมีอาชีพหรือความมั่นคงที่ดีจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในครอบครัวและเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว ซึ่งจากบทบาทดังกล่าวมีข้อสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การหนุนเสริมของครอบครัวและชุมชนในการปรับตัวของคนพิการโดยทำการศึกษาในคนพิการทางร่างกายภายหลังกำเนิด แบ่งออกเป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ซึ่งปัจจัยภายใน ได้แก่ การเห็นคุณค่าและการนับถือตนเอง ความกล้าตัดสินใจ และเด็ดเดี่ยวกล้าเผชิญกับสิ่งแวดล้อมที่ไม่คุ้นเคย มีความรู้ความเข้าใจในตนเอง ความจริงใจและซื่อสัตย์

ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความสามารถในการปรับตัว ความมุ่งมั่นตั้งใจ และการมีเป้าหมายในชีวิต ความกล้าแสดงออก ความเชื่อมั่น ในตนเอง ความรู้ความสามารถด้านการศึกษา การสร้างแรงบันดาลใจให้กับตนเอง การมีจิตใจที่เข้าใจ ถึงความรู้สึกของผู้อื่น ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว ปัจจัยภายนอกที่ช่วยในการปรับตัว สามารถแบ่งเป็นปัจจัย ภายนอก จากครอบครัว ได้แก่ การเปิดโอกาส แรงบันดาลใจ และฐานะทางเศรษฐกิจ และฐานะทางสังคมส่วนปัจจัยภายนอกที่ได้จากชุมชนหรือสังคม ได้แก่ การให้กำลังใจและให้การยอมรับ ไม่ปิดกั้น โอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อนสนิทไม่ทอดทิ้งเจ้าหน้าที่และคนพิการที่ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพช่วยฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ ศูนย์ฝึกวิชาชีพคนพิการที่ให้ความรู้และประสบการณ์ที่ดีในด้านอาชีพหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ให้ความสนใจเรื่องคนพิการ หน่วยงานประกันสังคมที่ให้ความช่วยเหลือลูกจ้างผู้ประกันตน และนโยบายประกันสุขภาพถ้วนหน้าแก่ผู้ที่มีบัตรประชาชน (ปริษา จันทรวัชร , 2556)

จากที่ผู้วิจัยได้ทำงานร่วมกับภาคประชาสังคมประชากรคนพิการในเขตอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย ซึ่งพบว่าโดยส่วนใหญ่คนพิการในตำบลท่าสะอาด อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย ยังขาดความภาคภูมิใจในตนเองและไม่เห็นคุณค่าในตนเอง หลีกเหลี่ยงการพบเจอผู้คนในสังคม นอกจากนี้ยังไม่เกิดการจ้างงานที่มากพอที่จะทำให้คนพิการเกิดรายได้ จึงทำให้เกิดความหดหู่ในชีวิต ซึ่งผู้วิจัยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในฐานะเป็นนักพัฒนาชุมชน จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของคนพิการ อีกทั้งยังจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง รวมถึงเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในพื้นที่ให้ดีขึ้นต่อไปในอนาคต

1.2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของภาคประชาสังคม
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง

1.3. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มคนพิการและผู้ดูแลคนพิการ อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย ภายใต้บริบทมาตรา 27 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

2560 เพื่อส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งคนพิการมีงานทำ มีอาชีพ สร้างรายได้ มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ ส่งผลต่อสภาพทางเศรษฐกิจในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ โดยมุ่งเน้นที่ รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม, กระบวนการส่งเสริมอาชีพ เช่น การฝึกอบรม พัฒนาทักษะ การให้คำปรึกษา และการสร้างเครือข่าย, ปัจจัยสนับสนุนและอุปสรรคในการดำเนินงาน, ผลลัพธ์และข้อเสนอแนะจากภาคีเครือข่ายและคนพิการ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ดำเนินการวิจัยใน ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีจำนวนคนพิการและองค์กรภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาชีพอยู่ในระดับหนึ่ง เหมาะสมต่อการศึกษากรณีตัวอย่าง (Case Study)

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย คนพิการและผู้ดูแลในตำบลท่าสะอาด หน่วยงานท้องถิ่น องค์กรภาคประชาสังคม หน่วยงานภาครัฐ และสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงานหรือฝึกอาชีพให้คนพิการ รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นประมาณ 26 คน ซึ่งคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

4. ขอบเขตด้านเวลา ปีการศึกษา 2568 ตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 จนถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2568

1.4. ขอบเขตด้านเอกสาร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคนพิการ นโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีงานทำของคนพิการ แนวคิดและทฤษฎีที่กับการส่งเสริมอาชีพคนพิการ แนวคิดและทฤษฎีกับการมีส่วนร่วม แนวคิดและทฤษฎีกับภาคประชาสังคมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะนำไปวิเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัยต่อไป

1.5. นิยามศัพท์

คนพิการ หมายถึง บุคคลในพื้นที่ของอำเภอนาด้วงซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญาและการเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประกาศกำหนด

การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต หมายถึง การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในพื้นที่ของอำเภอนาด้วง การจัดสวัสดิการการส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิ การสนับสนุนให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอิสระ มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์และเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

การส่งเสริมอาชีพ หมายถึง การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพในพื้นที่ของอำเภอนาด้วง ในการเรียนรู้ของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ภาพดี ด้านการจัดการ ด้านการผลิต ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์ และด้านการตลาด เกิดองค์ความรู้ในกลุ่มอาชีพและสามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนากลุ่มอาชีพได้

ประชาสังคม หมายถึง พื้นที่หรือส่วนของสังคมในอำเภอนาด้วงที่มีประชาชนเป็นผู้แสดงบทบาทหลัก ซึ่งปฏิบัติหน้าที่โดยมีกฎหมายรองรับ อยู่นอกบริบทการแข่งขันทางการเมือง ซึ่งกลุ่มและผู้กระทำการทางสังคมอาจมีวัฒนธรรม วิถีชีวิต วิธีคิดอันหลากหลายมาร่วมกันในกิจกรรมที่มีเป้าหมายเพิ่มพูนผลประโยชน์สาธารณะให้กับคนพิการในพื้นที่ของอำเภอนาด้วง

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่สมาชิกของชมรมคนพิการในพื้นที่ของอำเภอนาด้วงมีการเข้าร่วมประชุมจัดทำแผนพัฒนาในระดับอำเภอ การเข้าร่วมเวทีประชาคม การร่วมตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือโครงการ รวมไปถึงการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ

1.6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ได้ทราบถึงการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของภาคประชาสังคม

1.6.2 ได้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง

1.6.3 ได้ทราบถึงแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย

เพื่อให้การศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยตามแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรม ต่างๆ รวมทั้งได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีคนพิการ

2.2 นโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีงานทำของคนพิการ

2.3 แนวคิดและทฤษฎีการส่งเสริมอาชีพคนพิการ

2.4 แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

2.5 แนวคิดและทฤษฎีภาคประชาสังคม

2.6 แนวคิดและทฤษฎีหลักสัปปุริสธรรมกับการมีส่วนร่วม

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1. แนวคิดและทฤษฎีที่คนพิการ

2.1.1. ความหมายของคนพิการ

คำจำกัดความของคนพิการแต่ละสังคมมีความแตกต่างกัน นอกจาก สังคมแล้วหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ได้กำหนดความหมายของความพิการ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานให้บริการแก่คนพิการ ซึ่งปัจจุบันความหมายของคนพิการในทางวิชาการและทางกฎหมายทั้งภายในประเทศและองค์การระหว่างประเทศ ดังนี้

Hammerman และ Maikowski (1981) ได้สรุปความหมายของ “ความพิการ” หมายถึง ความเสียเปรียบ (Handicap) ความพิการ (Disability) และความบกพร่อง (Impairment) สามารถอธิบายได้ว่าบุคคลหนึ่งอาจมีความบกพร่องโดยไม่พิการและพิการโดยไม่เกิดการเสียเปรียบก็หากได้รับการสนับสนุน จากครอบครัวหรือมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพสิ่งเหล่านี้ สามารถเยียวยาความบกพร่องที่มีอยู่ได้และจะไม่ส่งผลทำให้บุคคลนั้นเกิดความเสียเปรียบในการดำรงชีวิต เช่นคนตาบอดทำงานที่ใช้สายตาไม่ได้แต่สามารถใช้ คอมพิวเตอร์ที่มีเสียงประกอบได้สามารถเล่นเป็นนักกีฬาได้ เป็นต้น Hammerman และ Maikowski (1981) ได้สรุปความหมาย “ความพิการ” ไว้ดังนี้

ภาพที่ 2 ความพิการ

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization ;ILO) ได้ให้คำจำกัดความจากมุมมองด้านฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพและการจ้างงานคนพิการว่าคนพิการ (Disabled Persons) คือ บุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีโอกาสด้านความมั่นคงในชีวิตสถานภาพการจ้างงาน หรือ ความก้าวหน้าในอาชีพอย่างเหมาะสมถูกจำกัดหรือลดอย่างเห็นได้ชัดอันเป็นผลจากความบกพร่องทางร่างกาย หรือทางจิตใจ (องค์การแรงงานระหว่างประเทศ, 2559)

ประเทศอังกฤษ ตามกฎหมายการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ ปี ค.ศ. 1995 (The Disability Discrimination Act 1995 : DDA) นิยามคำว่า คนพิการ หมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่องทางกายและจิตใจ (Physical and Mental Impairment) ซึ่งความบกพร่องดังกล่าวมีผลกระทบระยะยาวต่อความสามารถในการดำรงตนในกิจวัตร กิจกรรมประจำวันปกติของบุคคลนั้น แต่ก็มิได้แบ่งประเภทความพิการไว้ อย่างชัดเจน ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกา ตามกฎหมายคนพิการอเมริกันปี ค.ศ. 1990 (The Americans with Disability Act 1990: ADA) ได้นิยาม คนพิการ หมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่อง (Impairment) ทางกายหรือจิตใจซึ่งส่งผลให้เกิดข้อจำกัดหนึ่งอย่าง หรือมากกว่าของการประกอบกิจกรรมในชีวิต กิจวัตรประจำวันที่สำคัญของบุคคลนั้นและต้องมีเอกสารยืนยันในความบกพร่องนั้น โดยแบ่งคนพิการเป็น 4 ประเภทคือ คนพิการทางการเคลื่อนไหว คนพิการทางการมองเห็น คนพิการหูหนวกหรือพิการทาง การได้ยิน และ คนพิการทางปัญญา อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the rights of persons with disabilities : CRPD) ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2551 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ สิงหาคม 2551 (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2559 ,หน้า 6) โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมคุ้มครองและประกันให้คนพิการได้ใช้สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานอย่างเต็มที่และเท่าเทียม ตลอดจนส่งเสริมการเคารพในศักดิ์ศรีของตนเอง

“คนพิการ” ตามความหมายของอนุสัญญานี้ หมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ทางจิตใจ ทางสติปัญญา หรือประสาทสัมผัสในระยะยาว ประกอบกับอุปสรรคต่างไม่สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกับบุคคลอื่น โดยหลักการสำคัญที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญานี้คือ การเคารพในศักดิ์ศรี การไม่เลือกปฏิบัติ การมีส่วนร่วมและการเข้าร่วมในสังคม การเคารพความแตกต่างและการยอมรับความหลากหลายของมนุษยชาติ ความเสมอภาคของโอกาส

ความสามารถในการเข้าถึงความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงการเคารพขีดความสามารถของเด็กพิการ

International Classifcation of Functioning, Disabilityand Health (ICF) ซึ่งเป็นหนึ่งใน Family of International Classifcation ขององค์กรอนามัยโลก ได้มีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความพิการความพิการมี 2 รูปแบบ (กระทรวงสาธารณสุข, 2555, หน้า 1)

รูปแบบแรกคือแนวคิดทางการแพทย์ (Medical model) เริ่มในปี พ.ศ.2523 ซึ่งคิดว่าความพิการเป็นกระบวนการที่เกิดจากพยาธิสภาพและโรคทำให้เกิดความบกพร่องของร่างกาย (Impairment) เช่น การติดเชื้อโปลิโอทำให้อวัยวะบกพร่อง คือ กล้ามเนื้อแขนและขาอ่อนแรงแล้วส่งผลสู่การสูญเสียสมรรถภาพในการทำกิจกรรมต่างๆ (Disability) ได้แก่ เดินเองไม่ได้ต้องใช้ไม้ค้ำยันช่วย ผลที่ตามมาคือเกิดความเสียเปรียบหรือด้อยโอกาสในการดำรงชีวิตในสังคม (Handicap)

รูปแบบที่สอง เป็นแนวคิดทางสังคม (Social model) กล่าวคือ คนพิการเป็นความหลากหลายอย่างหนึ่งของร่างกายมนุษย์เท่านั้น ความพิการจึงมิใช่ปัญหาระดับบุคคล ว่าเกิดจากสังคมที่ไม่สามารถจัดการให้คนที่มีความหลากหลาย อยู่ร่วมกันได้เป็นปัญหาที่เกิดจากเงื่อนไขหลายๆอย่างของสังคม

คนพิการหรือความพิการ (ณฤทัย เกตุหอม, 2555, หน้า 10-11) ในภาษาอังกฤษจะเกี่ยวพันกับคำว่า Disability และ Handicap ความแตกต่างของ 2 คำนี้ แยกได้ดังนี้

Disability มักใช้ความหมายและความรู้สึกในเรื่องของบุคคลที่สูญเสียความสามารถในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งลดลง อันเนื่องมาจากความบกพร่องทางร่างกาย เช่น แขนขาด ขาขาด ตาบอด หรือความผิดปกติทางพฤติกรรมและสติปัญญา เป็นความพิการที่สามารถวัดได้เช่น คนขาลีบและขาขาด ไม่สามารถเดินโดยปกติได้คนตาบอด ไม่สามารถอ่านหนังสือแบบคนตาดีได้ทำให้คนพิการไม่สามารถทำบางสิ่งบางอย่างเหมือนคนทั่วไปได้

Handicap มักใช้ความหมายที่เป็นความเสียเปรียบซึ่งเป็นอุปสรรค ทำให้มีความยากลำบากในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในขณะที่คนทั่วไปสามารถทำได้เช่น คนตาบอด ทำงานที่ ใช้สายตาไม่ได้ เช่น งานถ่ายรูป คนตาบอดจะมี Handicap ของงานถ่ายรูป แต่คนตาบอดสามารถพิมพ์ดีดตามเสียงในเทปได้สามารถใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีเสียงประกอบได้อ่านหนังสือเบรลล์ได้ เข้าใจเช่นเดียวกับคนปกติอ่านหนังสือปกติคนตาบอด ก็ไม่เสียเปรียบสำหรับกรณีนี้เป็นต้น ดังนั้น Handicap จึงหมายถึงสภาพที่เกิดจากมี Disability บางอย่างเท่านั้น

2.1.2. ประเภทของความพิการ

ประเภทของความพิการ ปัจจุบันกฎหมายไทยแบ่งคนพิการออกเป็น 7 ประเภท ตามกฎหมายของกระทรวงที่เกี่ยวข้องดังนี้

ประกาศกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ (ฉบับที่ 2 พ.ศ.) 2555 จัดแบ่ง ความพิการ ออกเป็น 7 ประเภท คือ ความพิการทางการมองเห็นความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ความพิการทางการเคลื่อนไหว หรือทางร่างกาย ความพิการทางจิตใจและพฤติกรรม ความพิการทางสติปัญญา ความพิการทางการเรียนรู้ และความพิการทางออทิสติก คนพิการแต่ละประเภทมีรายละเอียดความพิการในประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ เรื่องประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ (ฉบับที่ 2) ออกตามความใน พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 ประกอบพระราชบัญญัติส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่สอง) พ.ศ.2556 (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์, 2557, หน้า 3-4) กำหนดลักษณะ ดังนี้

1. ความพิการทางการเห็น

1.1 ตาบอด หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการเห็นเมื่อตรวจวัดการเห็นของสายตาข้างที่ดีกว่าเมื่อใช้แว่นสายตาธรรมดาแล้ว อยู่ในระดับแย่กว่า 3 ส่วน 60 เมตร (3/60) หรือ 20 ส่วน 400 ฟุต (20/400) ลงมาจนกระทั่งมองไม่เห็นแม้แต่แสงสว่าง หรือมีลานสายตาแคบกว่า 10 องศา

1.2 ตาเห็นเลือนราง หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรม ในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการเห็นเมื่อตรวจวัดการเห็นของสายตาข้างที่ดีกว่า เมื่อใช้แว่นสายตาธรรมดาแล้ว อยู่ในระดับตั้งแต่3 ส่วน 60 เมตร (3/60) หรือ 20 ส่วน 400 ฟุต (20/400) ไปจนถึงแย่กว่า 6 ส่วน 18 เมตร (6/18) หรือ 20 ส่วน 70 ฟุต (20/70) หรือ มีลานสายตาแคบกว่า 30 องศา

2. ความพิการทางการได้ยินและสื่อความหมาย

2.1 หูหนวก หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการได้ยินจนไม่สามารถรับข้อมูลผ่านทางการได้ยิน เมื่อตรวจการได้ยิน โดยใช้คลื่นความถี่ที่ 500 เฮิรตซ์ 1,000 เฮิรตซ์ และ 2,000 เฮิรตซ์ ในหูข้างที่ได้ยินดีกว่าจะสูญเสียการได้ยินที่ความดังของเสียง 90 เดซิเบลขึ้นไป

2.2 หูตึงหมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการได้ยินเมื่อตรวจวัดการได้ยิน โดยใช้คลื่นความถี่ที่ 500 เฮิรตซ์ 1,000 เฮิรตซ์ และ 2,000 เฮิรตซ์ ในหูข้างที่ได้ยินดีกว่าจะสูญเสียการได้ยิน ที่ความดังของเสียงน้อยกว่า 90 เดซิเบลลงมาจนถึง 40 เดซิเบล

2.3 ความพิการทางการสื่อความหมาย หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องทางการสื่อความหมาย เช่น พูดไม่ได้ พูดหรือฟังแล้วผู้อื่นไม่เข้าใจ เป็นต้น

3. ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย

3.1 ความพิการทางการเคลื่อนไหว หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องหรือการสูญเสียความสามารถของอวัยวะในการเคลื่อนไหว ได้แก่ มือ เท้า แขน ขา อาจมาจากสาเหตุอัมพาต แขน ขา อ่อนแรง แขน ขาขาด หรือภาวะเจ็บป่วยเรื้อรังจนมีผลกระทบต่อการทำงานมือ เท้า แขน ขา

3.2 ความพิการทางร่างกาย หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความร่อง หรือความผิดปกติของศีรษะ ใบหน้า ลำตัว และภาพลักษณ์ภายนอกของร่างกอย่างชัดเจน

4. ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม

4.1 ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องหรือความผิดปกติทางจิตใจหรือสมองในส่วนของการรับรู้ อารมณ์ หรือความคิด

4.2 ความพิการออทิสติก หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องพัฒนาการด้านสังคม ภาษาและการสื่อความหมาย พฤติกรรมและอารมณ์ โดยมีสาเหตุมาจากความผิดปกติของสมอง และความผิดปกตินั้นแสดงก่อนอายุ 2 ปีครึ่ง ทั้งนี้ ให้รวมถึงการวินิจฉัยกลุ่มออทิสติกสเปกตรัมอื่นๆ เช่น แอสเปอเกอร์ (Asperger)

5. ความพิการทางสติปัญญา

การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีพัฒนาการช้ากว่าปกติ หรือมีระดับเชาว์ปัญญาต่ำกว่าบุคคลทั่วไป โดยความผิดปกตินั้นแสดงก่อนอายุ 18 ปี

6. ความพิการทางการเรียนรู้

การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมโดยเฉพาะด้านการเรียนรู้ ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องทางสมอง ทำให้เกิดความบกพร่องในด้านการอ่านการเขียน การคิดคำนวณ หรือกระบวนการเรียนรู้พื้นฐานอื่นในระดับความสามารถ ที่ต่ำกว่าเกณฑ์ มาตรฐานตามช่วงอายุและระดับสติปัญญา

7. ความพิการทางออทิสติก

การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องทางพัฒนาการด้านสังคม ภาษาและการสื่อความหมาย พฤติกรรมและอารมณ์ โดยมีสาเหตุมาจากความผิดปกติของสมองและความผิดปกตินั้นแสดงก่อนอายุสองปีครึ่ง ทั้งนี้ ให้รวมถึงการวินิจฉัยออทิสติกสเปกตรัมอื่นๆ เช่น แอสเปอร์เกอร์

สรุปได้ว่าประเภทของความพิการในประเทศไทยแบ่งเป็น 7 ประเภท ได้แก่ ความพิการทางการมองเห็น, การได้ยินหรือสื่อความหมาย, การเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย, ทางจิตใจหรือพฤติกรรม, ทางสติปัญญา, ทางการเรียนรู้, และทางออทิสติก ซึ่งแต่ละประเภทมีรายละเอียดเฉพาะในประกาศกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

2.1.3. สาเหตุความพิการ

สำหรับสาเหตุความพิการสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ สาเหตุทางสังคม และสาเหตุทางการแพทย์ มีรายละเอียด ดังนี้คือ (คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ, อ้างถึงใน ขัตพันธ์ ชุมนุสนธิ์, 2551, หน้า 16-18)

1. สาเหตุทางสังคม เช่น การเกิดสงคราม การจ้างงานที่มีภาวะเสี่ยงต่อการสูญเสียอวัยวะ รวมไปถึงความเจริญก้าวหน้าด้านการแพทย์ที่สามารถช่วยรักษาชีวิตของผู้ป่วยไว้ได้ แต่อาจจะสูญเสียอวัยวะหรือการทำหน้าที่ของอวัยวะบางอย่างไปซึ่งเป็นเหตุของความพิการ

2. สาเหตุทางการแพทย์ ซึ่งเป็นความพิการที่อาจจะได้รับมาตั้งแต่กำเนิด เช่น ปัญญาอ่อน หรือโรคจิตบางประเภท และความพิการที่ได้รับมาภายหลัง เช่น หูตึง เนื่องจากอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีเสียงดังเป็นเวลานาน การเกิดอุบัติเหตุที่ทำให้สูญเสียอวัยวะ เป็นต้นผลจากการให้ความหมายหรือนิยามของคำว่า “ความพิการหรือคนพิการ” มีความหลากหลาย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงได้ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเมื่อปี 2546 เพื่อกำหนดนิยามของคำว่าคนพิการขึ้นโดยเชิญผู้แทนจากส่วนราชการและองค์กรภาคเอกชนด้านคนพิการทุกประเภทและทุกกลุ่มมาร่วมพิจารณาเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงบริการได้ทั่วถึงนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่าง

แท้จริงและกำหนดคำนิยาม “คนพิการ” ซึ่งเป็นคำจำกัดความเกี่ยวกับความพิการที่ใช้เป็นแนวคิดหลักในการวิจัยครั้งนี้ไว้ กล่าวคือ “คนพิการ” คือ บุคคลซึ่งความสามารถถูกจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันและการมีส่วนร่วมทางสังคมได้โดยวิธีการทั่วไป เนื่องจากมีวามบกพร่องทางการเห็นการได้ยินหรือการเคลื่อนไหว การสื่อสารอารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญาหรือการเรียนรู้ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษด้านต่างๆ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป

สรุปสาเหตุของความพิการแบ่งได้เป็นสองประเภทหลัก คือ สาเหตุทางสังคมและทางการแพทย์ สาเหตุทางสังคมรวมถึงสงคราม การจ้างงานที่มีความเสี่ยงและความก้าวหน้าทางการแพทย์ที่รักษาชีวิตแต่สูญเสียอวัยวะ ส่วนสาเหตุทางการแพทย์มาจากความพิการตั้งแต่กำเนิด เช่น ปัญญาอ่อนและความพิการที่ได้รับภายหลัง เช่น หูตึงจากการอยู่ในที่เสียงดัง นอกจากนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ยังได้กำหนดนิยาม “คนพิการ” เพื่อให้เข้าถึงบริการและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ทั่วถึง

2.1.4. ปัญหาและความต้องการของคนพิการ

ปัญหาและความต้องการหลักในการดำรงชีวิตของคนพิการสามารถแบ่งออก เป็น 4 ประการดังนี้ (กมลพรรณ พันพึ่ง 2547, หน้า 18-19)

1. ปัญหาและความต้องการด้านการแพทย์ คนพิการจำนวนมากเกือบร้อยละ 80 อาศัยอยู่ในชนบท คนพิการเหล่านี้มักไม่ได้รับการดูแลรักษาจากแพทย์ ดังนั้น อาการหรือโรคที่ควร จะรักษาให้หายได้หรือป้องกันได้ จึงกลายเป็นสาเหตุที่ทำให้พิการ อันเนื่องมาจากขาดความรู้ ขาดการศึกษาหรือเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวย จึงทำให้คนพิการเหล่านี้ขาดโอกาสในการเข้ารับการรักษาพยาบาลตลอดจนไม่สามารถจัดหาอุปกรณ์หรือเครื่องช่วยคนพิการชนิดต่างๆ ได้

2. ปัญหาและความต้องการด้านการศึกษา ด้วยเหตุที่คนพิการส่วนใหญ่อาศัยอยู่ ในชนบทและมีฐานะยากจน รวมทั้งรัฐไม่สามารถกระจายบริการด้านการศึกษาพิเศษไปสู่ชนบทได้อย่างเพียงพอกับความต้องการด้านการศึกษาของเด็กพิการได้ ทำให้ผู้ปกครองของเด็กพิการ ต้องพาเด็กพิการไปเข้ารับการศึกษาพิเศษซึ่งมีอยู่ในแต่ในจังหวัดใหญ่ๆ ไม่กี่แห่งเท่านั้น ส่วนเด็กพิการที่เขาเรียนร่วมกับ เด็กปกติก็ต้องเผชิญกับปัญหาทัศนคติของครูและเพื่อนๆ ที่มีต่อเด็กพิการบางคนถูกรังแก ถูกรังเกียจ ถูกล้อเลียนหรือแสดงความสงสารอย่างผิดๆ อีกทั้งยังต้องเผชิญอุปสรรคในเรื่องอาคาร

สถานที่สำหรับคนพิการแขนขา อุปสรรคในการเดินทางไปโรงเรียนของเด็กตาบอดและเด็กพิการแขนขา

3. ปัญหาและความต้องการด้านอาชีพ คนพิการที่ไม่พิการมากจนทำอะไรไม่ได้ ส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะพึ่งตนเอง มีรายได้เป็นของตนเองไม่ต้องการทำตนเป็นภาระของครอบครัวและสังคม แต่ทัศนคติของสังคมที่มีต่อคนพิการไม่เอื้ออำนวยและไม่เปิดโอกาสให้เขาได้แสดงความสามารถ ประกอบกับคนพิการขาดความรู้ความชำนาญ จึงเป็นการยากที่คนพิการจะได้งานทำ แต่ถ้าได้มีการพัฒนาขีดความสามารถและคุณภาพของคนพิการให้มีประสิทธิภาพ คนพิการก็สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนั้นรัฐและเอกชนควรให้ความสนใจมุ่งดำเนินการในเรื่องการฝึกอาชีพให้แก่คนพิการ โดยจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการที่สามารถสนองตอบต่อความต้องการของคนพิการทุกประเภทได้และควรจะฝึกอาชีพให้เหมาะสมกับสภาพความพิการ โดยมีหลักสูตรการฝึกอาชีพที่ตรงกับความต้องการของ ตลาดแรงงาน แม้คนพิการจะได้รับการฝึกอาชีพและมีความพร้อมที่จะทำงานแล้วก็ตามก็ยังเป็นการยากที่คนพิการจะได้งานทำ เพราะตลาดแรงงานในปัจจุบันมีการแข่งขันกันสูงและมีคนว่างงานจำนวนมากและที่สำคัญต้องมีมาตรการช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนให้คนพิการ มีงานทำ โดยให้รัฐออกกฎข้อบังคับ เรื่อง “โควต้า ในการทำงานของคนพิการ” โดยกำหนดให้สถานประกอบการของรัฐและเอกชนที่มี ลูกจ้างมากๆ ต้องรับคนพิการเข้าทำงานตามสัดส่วนที่เหมาะสม

4. ปัญหาและความต้องการด้านสังคม การที่คนพิการจะเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมนั้น จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ ความพร้อมของคนพิการและความพร้อมของสังคม เมื่อคนพิการมีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ มีความรู้ ความสามารถเพียงพอที่จะประกอบอาชีพได้ ตามถนัด ตามสมรรถภาพของร่างกายและมีความพร้อมทางด้านจิตใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม มีบทบาทและความรับผิดชอบในสังคม ในขณะเดียวกันถ้าสังคมยังไม่พร้อม ไม่เปิดโอกาสให้คนพิการได้แสดงความสามารถ โดยยังยึดติดอยู่กับเจตคติที่คับแคบและความไม่เข้าใจ ก็ย่อมจะแสดงอาการไม่ยอมรับ ประกอบกับการ ไม่เอื้ออำนวยประโยชน์ด้านวัตถุ เช่น อาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม สาธารณะและบริการอื่นๆ ด้วยแล้วผลก็คือ คนพิการ ไม่สามารถจะเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างเต็มที่และเสมอภาคเช่นเดียวกับบุคคลอื่นๆ ดังนั้น คนพิการจึงเรียกร้องให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ให้บริการด้านสาธารณะต่างๆ คำนึงถึงคนพิการประเภทต่างๆ ด้วย เช่น ที่ทำการต่างๆ ของรัฐที่ประชาชนต้องเข้าไปติดต่อควรจะมีทางลาด ราวบันใดสำหรับคนพิการที่ใช้รถเข็นหรือเครื่องช่วยในการเดินทางและรถไฟฟ้าหรือโครงการขนส่งมวลชนต่างๆ ก็ควรจะคำนึงถึงการร่วมใช้บริการของคนพิการด้วย

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ สรุปได้ว่า คนพิการหมายถึง บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน อาจจะความผิดปกติหรือความบกพร่องทางร่างกาย ทางสังคม ทางสติปัญญา ทางจิตใจและมีความจำเป็นในการได้รับความช่วยเหลือด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคนพิการไปเป็นนิยามศัพท์ในการวิจัย

2.2. นโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีงานทำของคนพิการ

การส่งเสริมการจ้างงานให้คนพิการได้มีอาชีพที่เหมาะสมและมีรายได้ที่มั่นคงนั้นเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสนับสนุนให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างอิสระ โดยลดการพึ่งพิงผู้อื่นและใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้นจึงได้มีการกำหนดสิทธิและโอกาสของคนพิการไว้ดังนี้

2.2.1. การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในด้านการจ้างงาน

จากการที่ประเทศไทย เห็นความสำคัญของคุณภาพชีวิตคนพิการ จึงจัดตั้งหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการดูแลคุณภาพชีวิตคนพิการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2483 อีกทั้งพระราชบัญญัติการฟื้นฟู สมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534 ซึ่งต่อมาจึงมีพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 เพราะพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ใช้บังคับเป็นเวลานานสาระสำคัญและรายละเอียดเกี่ยวกับการสงเคราะห์และการฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เหมาะสมกับสภาพ สังคมปัจจุบันสมควรกำหนดแนวทางและปรับปรุงวิธีการในและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นและกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองคนพิการเพื่อมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุสภาพทางกายหรือสุขภาพ รวมทั้งให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ตลอดจนให้รัฐต้องสงเคราะห์คนพิการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ (พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2550, หน้า 77) และปัจจุบันเป็นพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2556 ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมจากกฎหมายที่ว่าด้วยหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องของการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของ คนพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุด

2.2.2. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 ในส่วนที่เกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพและการจ้างงานคนพิการ

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 ได้บัญญัติในเรื่องของการจ้างงาน ได้แก่คนพิการมีสิทธิ์เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นสาธารณะตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐเช่น การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การให้บริการที่มีมาตรฐานการคุ้มครองแรงงาน มาตรการการมีงานทำตลอดจนการให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐรับคนพิการเข้าทำงานตามกฎกระทรวงกำหนดจำนวนที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐจะต้องรับคนพิการเข้าทำงานในอัตราส่วน คนปกติ 100 คน ต่อ คนพิการ 1 คน ส่วนนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่มีได้รับคนพิการเข้าทำงานตามจำนวนที่กำหนดก็ให้ส่งเงินเข้ากองทุนตามอัตราตามที่กฎหมายกำหนดหรือเลือกการให้สัมปทาน คือ จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่วงงาน ฝึกงานหรือให้การช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการแทน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบหรือให้อายัดทรัพย์สินของนายจ้างหรือ เจ้าของสถานประกอบการซึ่งฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการจ้างงานคนพิการตามจำนวนที่ไม่ส่งเงินเข้ากองทุน ตามมาตรา 34 ตามมาตรา 34 ตาระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2552 แต่สำหรับหน่วยงานภาครัฐ หากไม่จ้างคนพิการเข้าทำงานก็ต้องให้สัมปทาน คือ จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่วงงาน ฝึกงาน หรือให้การช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการแทนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ แล้วยังมีบทบัญญัติตามมาตรา 39 ที่กำหนดให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติมีอำนาจออกประกาศโฆษณาข้อมูลการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามที่ สาธารณะอย่างน้อยปีละครั้ง ส่วนในเรื่องของสิทธิประโยชน์ในการปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องของการมีสิทธิได้รับยกเว้นภาษีเพิ่มเติม เช่น นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่จ้างงานคนพิการเข้าทำงานมากกว่าร้อยละหกสิบ ของลูกจ้างในสถานประกอบการนั้น โดยมีระยะเวลาจ้างเกินกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นายจ้างหรือเจ้าของ สถานประกอบการที่รับคนพิการเข้าทำงานหรือส่งเงินเข้ากองทุน ส่วนในกรณีที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐจะพิจารณาให้สัมปทาน การส่งเสริมการลงทุน การประกาศเกียรติคุณ สินเชื่อรางวัลเครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นต้น นอกจากนี้พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ยังได้กล่าวถึง เรื่องสิทธิของคนพิการ การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการเพราะเหตุสภาพทางกายหรือ สุขภาพรวมถึงสิทธิในการเข้าถึงบริการต่างๆ ตามมาตรา 15 มาตรา 16 และ

มาตรา 21 ส่วนในการกำหนดเกี่ยวกับสิทธิของคนพิการในด้านอาชีพ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐรับคนพิการเข้าทำงานตามลักษณะของงาน ในอัตราส่วนที่เหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงานแล้วนั้น กฎหมายฉบับนี้ได้เพิ่มสิทธิในการดำเนินการกรณีที่นายจ้าง หรือสถานประกอบการที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในการจ้างงานคนพิการในรูปแบบต่างๆ เช่น การส่งเงินสมทบ การประกาศโฆษณาข้อมูลการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามที่สาธารณะและการอายัดทรัพย์ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้คนพิการมีโอกาสเข้าทำงานในสถานประกอบการเพิ่มขึ้น รวมทั้ง การดำเนินการต่างๆ ที่ทำให้คนพิการได้รับการพัฒนาและสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามมาตรา 36 อีกด้วย

2.2.3. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 เกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพและการจ้างงานคนพิการ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม130 ก ลงวันที่ 29 มีนาคม 2556)

เนื่องจากพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ยังขาดมาตรการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพคนพิการเพื่อแก้ไขปัญหาในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์สิ่งนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิคนพิการแห่งชาติมีฐานะเป็นกรมและมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบให้คำแนะนำและช่วยเหลือคนพิการให้ได้รับสิทธิประโยชน์และการอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นรวมทั้งกำหนดให้องค์กรด้านคนพิการหรือองค์กรอื่นใดที่ให้บริการแก่คนพิการมีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมากขึ้นตลอดจนกำหนดให้มีศูนย์บริการคนพิการเพื่อทำหน้าที่ เป็นศูนย์กลางในการบริการและแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับการตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจากเหตุผลดังกล่าวจึงมีการไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการโดยเฉพาะในเกี่ยวกับการจ้างงาน ได้แก่

1. องค์กรคนพิการมีสิทธิในการดำเนินให้บริการจัดหางานและส่งเสริมการมีงานทำให้แก่คนพิการ โดยอาจได้รับเงินอุดหนุนจากกองทุน ที่เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ”

2. ให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการ โดยราชการส่วนท้องถิ่นอาจจะจัดตั้งศูนย์นี้ โดยใช้งบประมาณ ของตนเอง เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้

3. มีการให้ความช่วยเหลือในเรื่องของการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การฝึกอาชีพและการจัดหางานให้แก่คนพิการ

4. ให้เพิ่มเติมเรื่องของการจัดให้มีล่ามภาษามือ เข้าไว้ในในการปฏิบัติตามมาตรา 35 แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560-2564 (ปัจจุบัน) เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพและให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนำเสนอแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560 - 2564 ให้คณะกรรมการเตรียมการยุทธศาสตร์ชาติทราบเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบดำเนินการเกี่ยวกับการเตรียมการยุทธศาสตร์ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป (คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ 2560)

แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560 - 2564 กำหนด วิสัยทัศน์ “คนพิการเข้าถึงสิทธิได้จริง ดำรงชีวิตอิสระ ในสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างยั่งยืน”ภายใต้ยุทธศาสตร์แห่งความเท่าเทียม (EQUAL) ได้แก่ เสริมพลังคนพิการและองค์กรด้านคนพิการให้มีศักยภาพและความเข้มแข็ง (Empowerment) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ ขจัดการเลือกปฏิบัติ เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิได้จริง (Quality Management) เสริมสร้างความเข้าใจและเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการ (Understanding) สร้างสภาพแวดล้อมและบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility) ส่งเสริมการบูรณาการเครือข่ายและสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างยั่งยืน (Linkage) ซึ่งแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560 - 2564 มีดังนี้

1. เสริมพลังให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิทธิ สวัสดิการตลอดจนสนับสนุนองค์กรด้านคนพิการให้มีศักยภาพ ความเข้มแข็ง เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างยั่งยืน

2. ปฏิรูประบบบริหารจัดการให้คนพิการเข้าถึงสิทธิได้จริง รวมถึงส่งเสริมคุ้มครองสิทธิของคนพิการและขจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการทุกรูปแบบ

3. สื่อสารสังคม สร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้มีเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการเพื่อนำไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน

4. สร้างสภาพแวดล้อม การเดินทาง บริการสาธารณะและพัฒนาเทคโนโลยี ที่คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

5. ส่งเสริมและบูรณาการเครือข่ายทุกภาคส่วนโดยสร้างการมีส่วนร่วม เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

จากการศึกษานโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีงานทำของคนพิการสรุปได้ว่า คนพิการยังไม่สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ของการรับบริการการจัดหางานจากรัฐตามที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะในเรื่องของการจ้างงานและอยากให้ทางหน่วยงานราชการให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ส่วนองค์กรเอกชนหรือบุคคล อยากให้รัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเพื่อใช้มาตรการบังคับตามกฎหมาย เพื่อการดำเนินมีความเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนและเพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการและให้คนพิการ ได้รับสิทธิ ได้รับโอกาส ได้รับประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งผู้วิจัยได้นำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้

2.3. แนวคิดและทฤษฎีการส่งเสริมอาชีพคนพิการ

การส่งเสริมอาชีพและการจ้างงานคนพิการ ตามนโยบายทางด้านกฎหมาย คือ การออกพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ พ.ศ.2550 ได้กล่าวไว้ในหลายมาตราที่รัฐและสถานประกอบการต้องปฏิบัติตาม เช่น มาตรา 33 ที่กำหนดสัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงานในสถานประกอบการส่วนมาตรา 34 การส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา 24 (5) (Rachakitcha, 2011) และ มาตรา 35 การให้สัมปทานจัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการจัดจ้างเหมาช่วงงานหรือจ้างเหมาบริการโดยวิธีกรณี พิเศษ ฝึกงานหรือจัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ล่ามภาษามือหรือให้ความช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการ หรือผู้ดูแลคนพิการได้ (National Office for Empowerment of Persons with Disabilities (2015) ซึ่งต่อมาได้ตราพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 โดยมีเหตุผล ในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ที่สำคัญคือมีการกำหนดให้องค์กรด้านคนพิการหรือองค์กรอื่นใด ที่ให้บริการแก่คนพิการมีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมากขึ้น ตลอดจนกำหนดให้มีศูนย์บริการคนพิการเพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการบริการและแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับการตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Rachakitcha, 2013)

2.3.1. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556

บทบัญญัติตามมาตรา 35 กำหนดให้นายจ้างหรือหน่วยงานของรัฐสามารถใช้มาตรการอื่นแทนการจ้างงานหรือส่งเงินเข้ากองทุน บัญญัติว่า ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะรับคนพิการเข้าทำงานตามมาตรา 33 หรือนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการไม่รับคนพิการเข้าทำงานตามมาตรา 33 และไม่ประสงค์จะส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา 34 หน่วยงานของรัฐ นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการนั้น อาจให้สัมปทาน จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่วงฝึกงาน หรือให้การช่วยเหลืออื่นใด แก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการแทนก็ได้ ทั้งนี้ ให้หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดใน ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการให้สัมปทาน จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าจ้างเหมาช่วงงาน ฝึกงาน หรือให้การช่วยเหลือแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการและเพิ่มเติมตามราชกิจจานุเบกษา 28 พฤษภาคม 2558 สรุปได้ ดังนี้

1. หลักเกณฑ์การให้สัมปทาน ได้แก่ การให้สิทธิแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการครอบครองหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรหรือทรัพย์สินใดๆ เพื่อให้คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการได้ใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ มีระยะเวลาดำเนินงานไม่น้อยกว่าหนึ่งปีและทรัพย์สินที่มีมูลค่าไม่น้อยกว่าจำนวนค่าจ้างซึ่งต้องจ้างคนพิการในปีนั้น สำหรับวิธีการให้สัมปทานขององค์กรเอกชน กลุ่มเป้าหมายได้รับประโยชน์ต้องเป็นคนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการ กิจการต้องเป็นเรื่องอาชีพ เช่น

1.1 การให้ประโยชน์จากอาคาร สถานที่ หรือทรัพย์สินที่อยู่ในความดูแล หรือใช้ประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐ นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ

1.2 การให้สิทธิ์ได้จำหน่ายสินค้าหรือบริการภายใต้ลิขสิทธิ์หรือเครื่องหมายการค้าของหน่วยงานของรัฐ นายจ้าง หรือเจ้าของสถานประกอบการ

1.3 การจัดสรรเวลาออกอากาศของสถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์ เคเบิลทีวี ยิ่งอยู่ในช่วงเวลาที่ประชาชนสามารถรับฟังหรือรับชมได้อย่างแพร่หลายและให้หมายความรวมถึงการจัดสรรพื้นที่ในเว็บไซต์ หรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์

1.4 การให้สัมปทานอื่นๆ ตามที่คณะอนุกรรมการประกาศกำหนด การให้สัมปทานนั้นหน่วยงานของรัฐอาจดำเนินการภายในองค์กรหรือภายนอกองค์กรซึ่งหน่วยงานของรัฐมีสิทธิครอบครองหรือ ใช้ประโยชน์โดยการเช่าก็ได้ โดยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้ซึ่งมีอำนาจอนุญาตให้ใช้ประโยชน์จากอาคาร สถานที่ หรือทรัพย์สินแห่งนั้นเป็นผู้อนุญาตและลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างหน่วยงานของรัฐกับคนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการ

การใช้สิทธิในสัมปทานของนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการต้องมีมูลค่าไม่น้อยกว่าอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดจำนวนคนพิการที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการการให้ใช้สิทธิในสัมปทานต้องมีระยะเวลาตามสัญญาต้องไม่น้อยกว่า 1 ปี กรณีการให้ใช้สิทธิในสัมปทาน มีระยะเวลาตามสัญญามากกว่า 1 ปี ให้หน่วยงานดำเนินการตรวจสอบและคำนวณมูลค่าการให้สิทธิในสัมปทานเป็นรายปี

2. การจัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ ต้องมีลักษณะและเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

2.1 ตั้งอยู่ในสถานที่ซึ่งเห็นได้ง่ายและสะดวกต่อการจำหน่ายสินค้าหรือให้บริการ

2.2 มีสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกที่คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

2.3 มีสิ่งปลูกสร้างสำหรบใช้เป็นสถานที่จำหน่ายสินคาที่มั่นคง ปลอดภัย โดยหน่วยงานของรัฐนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการมีสิทธิครอบครองในสถานที่แห่งนั้น

2.4 มีขนาดพื้นที่เหมาะสมตามประเภทกิจการจำหน่ายสินค้าหรือบริการ

2.5 ได้รับการยกเว้นค่าเช่าพื้นที่และค่าใช้จ่ายอันที่เกี่ยวข้องตามที่คู่สัญญาตกลงกัน

2.6 ช่วงเวลาการจำหน่ายสินค้าหรือให้บริการให้เป็นไปตามเวลาเปิดและปิดทำการปกติของหน่วยงานของรัฐหรือสถานประกอบการแห่งนั้น หรือตามที่คู่สัญญาตกลงกัน

2.7 การจัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการของนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการต้องมีมูลค่าการดำเนินงานไม่น้อยกว่าอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดจำนวนคนพิการที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐจะต้องรับเข้าทำงานและจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

นายอภิชาติ การุณกรสกุล ประธานมูลนิธินวัตกรรมทางสังคม (ไทยรัฐออนไลน์, 2561) กล่าวว่า พ.ร.บ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กำหนดให้สถานประกอบการที่มีพนักงาน 100 คน ต้องจ้างงานคนพิการ 1 คน อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงเกิดช่องว่างที่บริษัท ไม่สามารถหาคนพิการเข้ามาทำงานได้ ขณะเดียวกันคนพิการจำนวนมากไม่สามารถเข้าถึงการจ้างงานได้เช่นกัน ดังนั้นจึงเกิดทางเลือกใหม่โดยใช้ มาตรา 35 Happy Workplace เปลี่ยนเงินที่เคยส่งกองทุนฯ ส่งตรงไปยังคนพิการโดยตรง 100% เปลี่ยนไปสร้างโอกาสให้คนพิการมีงานทำใกล้บ้านและมีอาชีพอิสระ สามารถพึงพาตนเองได้อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรีและถือเป็นการส่งเสริมภารกิจด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทโดยตรงอีกด้วย สำหรับโครงการ 35 Happy Society Happy Workplace ประกอบด้วย1) Happy Relax ผ่อนคลายให้พนักงานโดย หมอนวดตาบอด 2) Happy Family บริษัทให้ทุนสร้างอาชีพเสริมแก่พนักงานที่มีบุตรพิการ 3) Happy Society เอื้อเฟื้อสถานที่ติดตั้ง "ตู้ชื่นใจ" แล้ว 506 ของยอดขายเครื่องดื่มจาก “ตู้ชื่นใจ” จะไปช่วยคนพิการที่ขาดแคลน

ดร.ชาติชาย นรเศรษฐาภรณ์ รองกรรมการผู้จัดการใหญ่อาวุโส บริษัทกลุ่มเซ็นทรัลจำกัด (ไทยรัฐออนไลน์, 2561) กล่าวว่า การจ้างงานคนพิการไม่ใช่เรื่องยาก เพียงแค่บริษัทต้องใส่ใจและออกแบบวิธีการที่เหมาะสม กลุ่มเซ็นทรัล จ้างงานคนพี่การทางสายตา 16 อัตรา เรียกว่า Happy Reax จัดนวดผ่อนคลายให้พนักงานดยหมอนวดตาบอดใช้มาตรา 35 จ้างเหมาบริการเพิ่มแสนเพลิดเพลินให้พนักงานได้ผ่อนคลาย โดยนำเงินที่เคยส่งเข้ากองทุนฯ (ม. 34) มาจ้างเหมาบริการ (ม.35) แทนให้คนพิการทางสายตาได้มาบริการนวดผ่อนคลายถึงบริษัท ใช้เวลาประมาณ 20 นาทีต่อคน ทำให้พนักงานของเราผ่อนคลายขึ้น ทำงานได้มีประสิทธิภาพขึ้น ถือเป็นประโยชน์ที่องค์กรได้รับโดยตรง แต่อีกมุมหนึ่งคือการได้ช่วยเหลือคนพิการ ซึ่งตลอดระยะเวลาหลายเดือนที่เซ็นทรัลได้คนพิการมานวด พวกเขาได้แสดงศักยภาพให้เห็นแล้วว่าทุกคนทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างดี นอกจากนี้ในปี 2561 กลุ่มเซ็นทรัลได้จ้างงานคนพิการ เพื่อส่งเสริมการสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่คนพิการในพื้นที่ 9 จังหวัด จำนวน 199 คน ให้มีอาชีพที่มั่นคงและสามารถพึ่งพาตัวเองได้อย่างยั่งยืน

ระภีภัทร์ วงษ์ภักดี (2542) กล่าวว่า แนวคิดด้านอาชีพคนพิการให้ความสำคัญกับงานเป็นเป้าหมายอันจำเป็นของคนพิการ เนื่องมากจากความกดดันหรือความต้องการทางเศรษฐกิจและจิตวิทยาสังคมในสังคมส่วนใหญ่ กล่าวคือ

1. คนพิการและครอบครัวคนพิการต้องการมีรายได้จากการทำงานเช่นเดียวกับครอบครัวอื่นๆ โดยทั่วไป เพราะไม่สามารถอยู่ได้โดยไม่มีรายได้ประจำ

2. ในแง่ค่านิยมของคนในสังคมซึ่งอยู่ที่การทำงาน ก่อให้เกิดผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจการทำงานนับว่าเป็นคุณค่าสูงส่งสำหรับคนทุกชาติ ทุกภาษา ทุกวัฒนธรรม เพราะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ชีวิตมีความสมบูรณ์ ดังนั้นเมื่อเกิดความพิการและไม่สามารถทำงานได้ คนพิการจะถูกตัดสินว่าเป็นผู้ล้มเหลวในชีวิตที่ไม่อาจเท่าเทียมกับบุคคลอื่นในสังคมเดียวกัน

3. คนพิการต้องการมีส่วนร่วมในการใช้ชีวิตอย่างปกติในสังคม ในครอบครัว ในโรงเรียนและในสถานที่ทำงาน ซึ่งเป็นแหล่งสร้างสรรค์ความสัมพันธ์และการพัฒนาทักษะทางสังคม บุคคลจะมีสถานะทางสังคมสูงหรือต่ำ ขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมดังกล่าว ถ้าคนพิการขาดโอกาสของการมีส่วนร่วมดังกล่าวก็เท่ากับว่าคนพิการได้ถูกขัดขวางอย่างรุนแรงในการอยู่ร่วมกันในสังคม

4. คุณค่าของการมีงานทำที่เหมาะสมเกิดจากความจริงที่ว่างานนั้นทำให้ชีวิตความเป็นอยู่มีกฎเกณฑ์เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติยา รัตนากร (2531) กล่าวว่า งานและการทำงานของคนพิการมีข้อควรพิจารณาและทำความเข้าใจ ดังต่อไปนี้

4.1 คนพิการต้องทำงานเพื่อแสดงความสามารถในการช่วยเหลือตนเองและครอบครัวไม่ว่าด้านเศรษฐกิจหรือภาระการรับผิดชอบดูแล มีคนพิการจำนวนมากต้องเข้าโรงพยาบาลโรคจิต เพราะไม่สามารถปรับตัวได้เมื่อไปใช้ชีวิตที่บ้านและเป็นภาระให้ครอบครัวรับผิดชอบดูแลหาเลี้ยง

4.2 คนพิการต้องการงานที่ตนสนใจหรือชอบ และเป็นงานที่ซึ่งสามารถทำได้ โดยใช้พลังและความสามารถที่มีอยู่

4.3 คนพิการต้องการงานที่ทำให้เกิดความรู้สึกประสบผลสำเร็จ เพราะจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นมากขึ้น มีความรู้สึกว่าได้มีส่วนช่วยสร้างความเจริญให้ชุมชนและสังคม และเกิดความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ

4.4 คนพิการต้องการงานซึ่งพิสูจน์ว่าตนไม่ได้มีความสามารถด้อยกว่าคนปกติ มีคุณค่าของการมีงานทำที่เหมาะสมย่อมอยู่บนพื้นฐานของความจริงที่ว่างานนั้นได้ทำให้ชีวิตเป็นอยู่ในกฎเกณฑ์และเป็นรูปร่างเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป การมีชีวิตอยู่ไปวันๆ โดยปราศจากสิ่งท้าทายจากการทำงานเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่ายและหงอยเหงา แม้ว่าการทำงานจะไม่ใช่ข้อเดียวที่จะแก้ปัญหาได้ แต่ก็เป็นข้อที่สำคัญมากรัฐบาลยังคิดว่าเป็นการจัดบริการสวัสดิการแก่ผู้โชคร้าย เพื่อแสดงถึงความเมตตากรุณา แต่คนพิการไม่ต้องการสวัสดิการหรือการทำงาน เพราะสิ่งเหล่านี้จะทำให้พวกเขาต้องพึ่งพิงผู้อื่นตลอดไปและลดทอนคุณค่าศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์โอกาสที่คนพิการจะได้มีงานทำย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ทั้งทางด้านบุคลิกภาพ ด้านสังคมสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมรวมถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้มูลเหตุจากความรู้สึกที่เป็นปมด้อยก็มีส่วนที่จะทำให้โอกาสในการได้มีงานทำลดน้อยลงด้วย เพราะสภาพความผิดปกติของตนก็มีส่วนอย่างมาก หากได้รับการชดเชยก็จะเป็นการช่วยให้คนพิการสามารถมีกำลังใจที่จะต่อสู้ การที่คนพิการจะได้มีงานทำนั้นไม่ใช่ด้วยความสามารถเพียงอย่างเดียวยังมีอีกหลายปัจจัยทั้งทางด้านอุปสงค์แรงงานหรือความต้องการแรงงานคนพิการของธุรกิจเอกชน ซึ่งความเป็นไปได้ในการรับคนพิการเข้าทำงานขึ้นอยู่กับความร่วมมือของสถานประกอบการด้วย

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2564) ได้กำหนดแนวทางการสร้างอาชีพให้คนพิการสามารถแบ่งออกเป็นหลายด้าน ซึ่งได้แก่

1. การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ จัดโปรแกรมฝึกอบรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการทำงานที่เหมาะสมกับความสามารถของคนพิการ เช่น การทำอาหาร การทำงานฝีมือ หรือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. การสนับสนุนจากภาครัฐ ส่งเสริมการสร้างนโยบายที่ชัดเจนในการจ้างงานคนพิการ เช่น การให้เงินสนับสนุนหรือสิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการที่จ้างคนพิการ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการจ้างงาน

3. การสร้างเครือข่ายการสนับสนุน ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงานภาครัฐเอกชนและองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร เพื่อร่วมกันสร้างโอกาสการจ้างงานให้กับคนพิการ

4. การให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพสำหรับคนพิการ เพื่อช่วยในการเลือกเส้นทางอาชีพที่เหมาะสมและตอบสนองต่อความสามารถของแต่ละบุคคล

5. การสร้างความตระหนักรู้ในสังคม จัดกิจกรรมและแคมเปญเพื่อสร้างความตระหนักรู้ในสังคมเกี่ยวกับศักยภาพของคนพิการและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีต่อคนพิการ

จากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพและการจ้างงานคนพิการ สรุปได้ว่าพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 ตามมาตรา 35 กำหนดในระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการให้สัมปทาน ในการช่วยเหลือแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการ รวมทั้งผู้ดูแลได้มีโอกาสเข้าถึงการมีอาชีพมีงานทำและมีรายได้มากขึ้น รวมทั้งผู้วิจัยได้นำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้

2.4. แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

หลักการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการแสดงความเห็นการไต่สวนสาธารณะประชาพิจารณ์การแสดงประชามติ (ธีระพล อรุณะกสิกร, 2542) ซึ่งเป็นกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินพัฒนาร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเองใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญของประชาชนในการแก้ไขปัญหา (Erwin, W. 1976)

2.4.1. ความหมายการมีส่วนร่วม

Wood and Gray (1991) ได้ระบุว่า ความร่วมมือเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงสร้าง หน้าที่ กฎเกณฑ์การปฏิบัติงานร่วมกัน โดยสรุปได้ว่า ผู้ที่เข้าร่วมมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกันมีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการที่สุดแต่ละฝ่ายยอมรับในการมีผู้นำร่วมกันเป็นความร่วมมือที่หวังผลระยะขาวมีส่วนร่วมทุกกระบวนการตั้งแต่การวางแผนการปฏิบัติงานและการประเมินผลขอมรับความเสี่ยงและผลที่เกิดขึ้นร่วมกันใช้ทรัพยากรร่วมกัน โดยความร่วมมือจะเกิดจากความร่วมมือของทุกๆ ฝ่ายในการดำเนินกิจกรรม โดยสิ่งสำคัญก็คือมีการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูลการร่วมมือกันแก้ปัญหาและการตัดสินใจร่วมกันและวรสุดา สุขารมณ์ (2554) ได้ศึกษาวิจัยพร้อมอธิบายสรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบของความร่วมมือ ประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบดังนี้ 1) ความร่วมมือในการทำเผน 2) ความร่วมมือในการเลกเปลี่ยนข้อมูล 3) ความร่วมมือในการปฏิบัติ 4) ความร่วมมือในการประเมินผล 5) ความร่วมมือในการบันทึกข้อตกลง

เมตต์ เมตต์การณ์จิต (2553 , หน้า 41) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม คือ เป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้พนักงานทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการภายในขอบเขตหน้าที่ของตนซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ (Total Quality Management หรือ TOC)

บราวน์และ โมเบอร์ก (Bro wn and Moberg, 1980 : 483) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมว่าเป็นกระบวนการของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ในการตัดสินใจที่ส่งผลกระทบต่อพวกเขาในอนาคต อาจถูกกำหนดขึ้นอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้

โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoft, 1980) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมว่ามีส่วนที่เกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร
2. การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการจากความหมายของการมีส่วนร่วมที่กล่าวมา

จากการศึกษาหาความหมายของการมีส่วนรวม สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ทุกฝ่ายร่วมกันกำหนดโครงสร้างและกฎเกณฑ์ในการทำงาน โดยมีเป้าหมายร่วมกันและยอมรับการเป็นผู้นำร่วมกัน รวมถึงการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาและตัดสินใจร่วมกัน องค์ประกอบสำคัญของความร่วมมือประกอบด้วยการร่วมกันวางแผน ปฏิบัติ ประเมินผลและบันทึกข้อตกลง ซึ่งทั้งหมดนี้ส่งผลให้การบริหารจัดการมีคุณภาพมากขึ้นและเปิดโอกาสให้ทุกระดับมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2.4.2. ความหมายการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

Arnstein, S. R. (1969) การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน (Public Participation) เป็นแนวคิดที่มีความสำคัญในกระบวนการบริหารจัดการและการพัฒนาสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของประชาธิปไตย แนวคิดนี้เน้นการมีสวนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อชีวิตและชุมชนของตนเอง ซึ่งสามารถแสดงออกได้ในหลายรูปแบบ เช่น การเข้าร่วมประชุมชุมชน การให้ข้อเสนอแนะ การลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง หรือการเข้าร่วมโครงการพัฒนาต่าง ๆ

Cohn, S. (2013) ความหมายและแนวคิดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนมีความหมายครอบคลุมถึงกระบวนการที่ประชาชนสามารถมีบทบาทในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจและการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรและบริการในชุมชน แนวคิดนี้สามารถอธิบายได้ผ่านกรอบการทำงานต่าง ๆ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในระดับนโยบาย ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ โดยการเสนอความคิดเห็นในเวทีสาธารณะหรือการทำประชาพิจารณ์ ซึ่งช่วยให้รัฐบาลรับรู้ถึงความต้องการและความคาดหวังของประชาชน

2. การมีส่วนร่วมในระดับการบริหาร การมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการ เช่น การเข้าร่วมในการประชุมของหน่วยงานราชการ หรือการทำงานร่วมกับองค์กรภาคประชาสังคม เพื่อผลักดันนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

3. การมีส่วนร่วมในระดับการปฏิบัติ ประชาชนสามารถเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งพัฒนาชุมชน เช่น การจัดกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

Fung, A. (2006) ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ไม่เพียงแต่ช่วยให้ประชาชนรู้สึกมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ แต่ยังส่งผลให้เกิดความโปร่งใสและความรับผิดชอบในรัฐบาล นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นในระบบประชาธิปไตยและส่งเสริมการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน โดยสามารถกล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างสังคมที่เป็นธรรมและมีความเสมอภาค

สรุปการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเป็นแนวคิดที่สะท้อนถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการและการพัฒนาสังคม มันไม่เพียงแต่เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตย แต่ยังเป็นการสร้างสรรค์สังคมที่เข้มแข็งและยั่งยืน โดยการสนับสนุนให้ประชาชนมีบทบาทในการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อชีวิตของตนเอง

2.4.3. รูปแบบการมีส่วนร่วม

โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphot, 1980 ,P 10) ได้จำแนกรูปแบบหรือขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการ ของการตัดสินใจนั้น ประการแรกที่สุดที่จะต้องกระทำคือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกน โยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการ ไปเรื่อยๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้นการตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผนและการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงาน โครงการนั้น จะได้มาจากคำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการ ได้บ้างและ จะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารงาน ประสานงานและการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้วยังจะต้องพิจารณาถึงการกระ

จากผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วยผลประโยชน์ของโครงการนี้ รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการซึ่งจะเป็นประโยชน์ และโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Education) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตคือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preference) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่างๆ ได้สวอนสเบิร์ก (Swansburg, 1996, หน้า 14) ได้เสนอองค์ประกอบของรูปแบบการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การไว้วางใจของบุคลากร (Trust) ซึ่งเป็นปรัชญาพื้นฐานของการมีส่วนร่วม
2. ความยึดมั่นผูกพันกับองค์การ (Commiment)
3. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกับ (Goals and Objectives)
4. ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน (Autonomy)

จันทรานี สงวนนาม (2551, หน้า 12) กล่าวว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์การได้มีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนาองค์การที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ

ธร สุนทรายุทธ (2551, หน้า 8) ได้กล่าวว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมมีวิธีของการบริหารหลายแนวทางตามลักษณะของงานรวมถึงบทบาทของภาวะของผู้นำด้วย ซึ่งมีแนวทางดังนี้

1. การให้คำปรึกษา (Consultation) เป็นรูปแบบหนึ่งที่ผู้นำหรือผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ก่อนที่ผู้บริหารจะวินิจฉัยเพื่อให้ภารกิจนั้นๆสำเร็จตามวัตถุประสงค์ อาจจะเป็นการจัดตั้งชั่วคราว เพื่อปรึกษาปัญหาเฉพาะหน้า หรือจะกระทำในรูปแบบของคณะกรรมการที่ปรึกษา ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเหล่านี้ผู้บริหารจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ การปรึกษาหารือเป็นการรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบข้อมูลบางประการก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินการและเพื่อประเมินผลบางประการที่อาจจะมองข้ามไป

2. การทำงานเป็นทีมหรือการสร้างทีมงาน (Team Building) เป็นกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ซึ่งในการทำงานนั้นทุกคนจะต้องเข้าใจในวัตถุประสงค์ มีการประสาบงานและสามารถทำหน้าที่แทนกันได้อย่างราบรื่น โดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมกล่าวคือมีการวางแผนในการทำงานร่วมกันทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายมีบรรยากาศในการทำงานแบบประชาธิปไตย มีการประสานงานกันมีการตัดสินใจร่วมกันและความสำเร็จของงานจะต้องเป็นผลงานของกลุ่ม

3. กลุ่มคุณภาพงาน (QC Circles) การบริหารวิธีนี้เรียกได้หลายอย่าง เช่น การสร้างกลุ่มคุณภาพงาน กลุ่มกิจกรรม QC กลุ่มพัฒนาคุณภาพงาน ฯลฯ ซึ่งมาจากการทำงานของกลุ่มคนประมาณ 3-15 คน จากแผนกงานเดียวกันมาพบปะกันเป็นประจำ เพื่อควบคุมคุณภาพของการ

ปฏิบัติงาน ปรับปรุงวิธีการทำงาน โดยมาร่วมกันคิดค้นสาเหตุของปัญหา วิเคราะห์จนได้ข้อสรุปของปัญหา จากนั้นจึงเสนอแนวทางแก้ไข

4. การรับฟังข้อเสนอแนะ (Suggestion Programs) เป็นการที่ผู้บริหารเปิดโอกาสหรือกระตุ้นให้บุคลากรแต่ละคน แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในการทำงาน เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การรับฟังข้อเสนอแนะ อาจจะทำเป็นกล่อง หรือตู้รับฟังความคิดเห็น โดยมีแบบฟอร์มข้อเสนอแนะให้ เช่น ปัญหาที่พบคืออะไร มีสาเหตุมาจากอะไรและวิธีการแก้ไขอย่างไร เป็นต้น

5. การฝึกอบรม ที-กรุ๊ป (T - group Approach or Sensitivity) เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมในรูปของการฝึกอบรมในห้องปฏิบัติการ โดยจัดเป็นกลุ่มเล็กๆ นั่งพูดคุยกันอย่างเปิดเผยทุกคน จะต้องทำความเข้าใจบุคลิกลักษณะ ค่านิยม แรงจูงใจและปัญหาอุปสรรคในการทำงาน การฝึกอบรมประเภทนี้จะเน้นที่กระบวนการ (Process) มากกว่าเนื้อหา (Content) ซึ่งจะทำให้รู้จักตนเองยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่ทัศนคติตลอดจนคุณค่าใหม่ๆ ของกลุ่ม

6. การมอบอำนาจ (Delegated Power) การทำงานใดๆ ก็ตามจะให้สำเร็จโดยลำพังไม่ได้ ครบมีการมอบอำนาจหรืออำนาจบางส่วนให้ผู้ใต้บังกับบัญชาทำแทน ผู้รับมอบอำนาจก็จะมีภาระหน้าที่ที่ได้รับ รวมถึงอำนาจในการตัดสินใจและสั่งการเท่าที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งวิธีการนี้เท่ากับเป็นการกระจายอำนาจ (Decentralized) เพื่อแบ่งเบาภาระ หน้าที่ของผู้บริหารสร้างบรรยากาศในการทำงานแบบประชาธิปไตยและเปิดโอกาสทางเลือกให้กับผู้ร่วมงาน มีส่วนร่วมในการบริหาร อย่างไรก็ตามอำนาจในการปกครองหรือบังคับบัญชา ยังคงอยู่กับผู้บริหารสูงสุด

สรุปได้ว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมมีหลากหลายมีทั้งรูปแบบการตัดสินใจ การดำเนินงานการรับผลประโยชน์ การประเมินผล การไว้วางใจ การยึดมั่นผูกพันกับองค์การ การตั้งวัตถุประสงค์ร่วมกัน ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน การให้คำปรึกษา การทำงานเป็นทีมการสร้างกลุ่มคุณภาพงาน การรับฟังข้อเสนอแนะ การฝึกอบรมและการมอบอำนาจ

2.5. แนวคิดและทฤษฎีภาคประชาสังคม

ภาคประชาสังคม หมายถึงการเคลื่อนไหวของประชาชนในการกำหนดนโยบายสาธารณะโดยตรง โดยไม่ผ่านตัวแทนจากพรรคการเมืองหรือหน่วยงานรัฐ การเมืองภาคประชาชนเป็นอีกหนึ่งรูปแบบของกิจกรรมทางการเมืองที่สะท้อนแนวคิดว่า “การเมืองไม่ใช่แค่การเลือกตั้ง” แต่รวมถึงกระบวนการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของสังคมอย่างแท้จริง ทั้งนี้ นักวิชาการได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับแนวคิดของการเมืองภาคประชาชนไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งชี้ให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของภาคประชาสังคม

2.5.1. นิยามและความหมายของภาคประชาสังคม

ภาคประชาสังคม (Civil Society) เป็นมโนทัศน์และเป็นแนวคิดที่โดดเด่น ซึ่งในปี พ.ศ. 2520- 2530 ได้รับการกล่าวถึงอย่างมากในสังคมไทยและใช้กันอย่างแพร่หลายในเวลาต่อมา (นงเยาว์ เนาวรัตน์, 2551, หน้า 90) ซึ่งมีผู้ให้นิยามความหมายและอธิบายลักษณะของประชาสังคมไว้มากมาย Ferguson (อ้างถึงใน ทศพล สมพงษ์, 2556, หน้า 36) ใช้คำว่า “ประชาสังคม” เพื่ออธิบายถึงสภาพสังคมที่มีการขัดเกลาและปรุงแต่งแล้วซึ่งมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสถาบันทางเศรษฐกิจและการเมือง ซึ่งประชาสังคมหรือสังคมของชาวประชา (Society of Civil) ต้องเป็นสังคมที่ปัจเจกชนมีความพึงพอใจในเสรีภาพของพลเมืองภายใต้การทำหน้าที่ปกป้องสิทธิและผลประโยชน์จากรัฐบาล ประชาสังคมไม่ได้เกิดขึ้นในทันทีทันใดแต่เป็นผลที่ค่อยๆ เกิดขึ้นจากการใช้เสรีภาพและการสถาปนาประชาธิปไตย ประชาสังคมจะเติบโตรุ่งเรืองขึ้นมาพร้อมกับพลเมืองผู้มีความรักในความเป็นธรรมและมีความผูกพันต่อสาธารณะมูลนิธิ เป็นต้น

Hegel (อ้างถึงใน ทศพล สมพงษ์, 2556, หน้า 61) พยายามอธิบายว่า ประชาสังคมไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาความยากจนได้เพียงส่วนเดียว แต่ต้องอาศัยอำนาจรัฐเช่นกัน ความมั่งคั่งโดยรวมของสังคมกับความอยู่ดีมีสุขของปัจเจกชนจะต้องไปด้วยกัน หากอยู่กันคนละภาคส่วนแล้วก็จะทำให้ประชาสังคมสั่นคลอน ประชาสังคมไม่สามารถเกิดขึ้นได้โดยปราศจากรัฐและประชาสังคมต้องพึ่งพารัฐด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับ Held (อ้างถึงใน ทศพล สมพงษ์, 2556, หน้า 82) ที่อธิบายเพิ่มเติมว่ารัฐและประชาสังคมจะต้องเป็นเงื่อนไขซึ่งกันและกันในการพัฒนาประชาธิปไตย หมายความว่าประชาธิปไตยจะพัฒนาไปได้ด้วยเงื่อนขที่ภาครัฐต้องเปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคมได้ใช้เสรีภาพทางการเมือง ในขณะเดียวกันภาคประชาสังคมต้องเข้มแข็งสามารถแสดงเจตจำนงร่วมในกระบวนการทางการเมืองได้ โดยเป้าหมายของภาคประชาสังคมอยู่ที่การเข้าไปมีส่วนร่วมในพื้นที่สาธารณะ ซึ่งเป็นพื้นที่ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่ถูกครอบครองโดยหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่กีดกันประชาชนไม่ให้เข้าไปมีบทบาท

ในขณะที่ประเทศไทยได้มีนักวิชาการให้นิยามความหมายของภาคประชาสังคมไว้มากมายเช่นเดียวกัน อย่างเช่น ประเวศวะสีและไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม (ม.ป.ป. อ้างถึงใน สุดจิด นิมิตกุล ,ม.ป.ป. ที่ได้อธิบายความหมายของภาคประชาสังคมไว้ว่า ภาคประชาสังคม คือ การที่ประชาชนจำนวนหนึ่งมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีอุดมคติร่วมกันหรือมีความเชื่อร่วมกันในบางเรื่อง มีการติดต่อสื่อสารหรือมีการรวมกลุ่มกัน มีความรัก มีความเอื้ออาทร มีการเรียนรู้ มีการจัดการร่วมกัน กระทำต่างๆ สอดคล้องกับแนวคิดของอภิชัย พันธเสน (2539, หน้า 22) ที่มองว่าภาคประชาสังคมเป็นการรวมตัวกันของผู้ที่มองเห็นปัญหาและพยายามดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยเข้าไปดำเนินการ

พัฒนาในรูปแบบต่างๆและธงชัย สภานุชาติ (2542, หน้า 9) อธิบายเพิ่มเติมว่า ภาคประชาสังคม คือ สังคมของประชาชน มีการรวมกลุ่มกันได้ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม โดยไม่มีการแสวงหากำไรเป็นหลักและไม่เกี่ยวข้องกับกรเมือง เช่น สมาคม สโมสร กลุ่ม คณะ

อีกมุมมองหนึ่งชัยอนันต์ สมุทวณิช (2541, หน้า 153-154) อธิบายว่าสำหรับในประเทศไทย ประชาสังคมหมายรวมถึงองค์การประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการให้ภาครัฐบริการ หรือองค์การที่รัฐมีกลไกที่ไม่ใช่ใช้กำลังบังคับให้มีขึ้น ไม่ใช่ตั้งเพื่อการต่อสู้หรือขัดแย้งแต่เพื่อช่วยในการบริการของตนเอง หมายรวมถึงทุกภาคส่วนของสังคมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนที่เข้ามาเป็นหุ้นส่วนกัน (Partnership) คล้ายกับทัศนะของชูชัย ศุภวงศ์ (2540 อ้างถึงใน นงเยาว์ เนาวรัตน์, 2551, หน้า 93) ที่ได้ให้ความหมายของประชาสังคมไว้ว่า การที่ผู้คนในสังคมเห็นสภาพปัญหา มีความซับซ้อนยากต่อการแก้ไขนำไปสู่การก่อจิตสำนึกร่วมกัน (Civic Consciousness) รวมกันเป็นกลุ่มหรือองค์กร ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคธุรกิจหรือภาคประชาสังคมในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วนกัน (Partnership) เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาภายใต้ระบบการจัดการที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ซึ่งขัดแย้งกับในพจนานุกรมภาษาอังกฤษฉบับคอลลินส์ (อ้างถึงใน ทศพล สมพงษ์, 2556, หน้า 4) ที่ให้ความหมายของคำว่า CivilSociety ว่าหมายถึง การรวมตัวกันขององค์การและสถาบันที่ไม่ใช่ของรัฐเพื่อแสดงออกถึงผลประโยชน์และเจตจำนงของพลเมือง

ในขณะที่เสน่ห์ จามริก (2543 อ้างถึงใน สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม, 2543 , หน้า 13-15) กลับมองว่าไม่ควรให้คำนิยามแก่คำว่า “ภาคประชาสังคม” แต่ให้มองในเชิงกระบวนการทางสังคมที่ทำให้มองเห็นการรวมตัวกันของประชาชนด้วยความสมัครใจ มีอิสระ เสรี เกิดจากสำนึกและการรับรู้ในสิทธิเสรีภาพและการแสวงหาอัตลักษณ์ร่วมกัน อาจมีแนวทางร่วมกันที่หลากหลาย ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจว่าภาคประชาสังคมมีความเป็นพลวัต ทำให้ไม่สามารถให้คำนิยามหรือจำกัดความได้

ในขณะเดียวกันในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. 2558 ได้นิยามองค์การภาคประชาสังคมว่าเป็น องค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะมีสถานะเป็นนิติบุคคลหรือไม่ จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสังคมและไม่แสวงหากำไรมาแบ่งปันกัน เช่น องค์การสาธารณกุศล องค์การพัฒนาเอกชน องค์การภาคประชาชน องค์การสาธารณประโยชน์และพลังพลเมืองและเป็นองค์การที่ไม่ได้จัดตั้งและดำเนินงานโดยพรรคการเมือง หรือดำเนินการในลักษณะแสวงหาอำนาจรัฐหรือเอื้อประโยชน์ต่อพรรคการเมือง สอดคล้องกับสถาบันส่งเสริมภาคประชาสังคม (2559, หน้า 6) ที่กล่าวว่าภาคประชาสังคม คือ การรวมตัวของกลุ่มคนที่ไม่นิ่งดูดาย ใส่ใจชีวิตสาธารณะความเป็นอยู่ของทุกคนและร่วมมือกันทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม มุ่งหวังการพัฒนาสังคม ชุมชนให้ดีขึ้น โดยไม่แสวงหากำไรมาแบ่งปันกัน

นอกจากนี้คำว่าภาคประชาสังคม ยังมีความหมายสอดคล้องกับคำว่า ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม ขบวนการประชาสังคม องค์การพัฒนาเอกชน กล่าวคือ ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม คือ ขบวนการที่มีลักษณะเป็นการกระทำของกลุ่มคนหรือประชาสังคมโดยใช้พื้นที่ทางสังคม วัฒนธรรม เป็นเครื่องมือหรือใช้พื้นที่หรือกิจกรรมเหล่านี้เพื่อการมีส่วนร่วมสาธารณะ เพื่อการร่วมตัดสินใจในกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อสาธารณชน เป็นขบวนการที่มีอิสระแต่มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย (Network) มากกว่าการดำเนินการแบบรวมศูนย์หรือองค์กรเดียว ส่วนรูปแบบของกลุ่ม องค์การขบวนการทางสังคม คือ องค์การทางสังคมของประชาชนที่เป็นอิสระจากการกำกับของราชการ อาจจะอยู่ในลักษณะขององค์การประชาชนหรือองค์การพัฒนาเอกชน เช่น องค์กรอาสาสมัคร สหภาพแรงงาน กลุ่มวิชาชีพ กลุ่มนักศึกษา เป็นต้น (รงค์ บุญสวยขวัญ, 2557, หน้า 22-23) ซึ่งจะสอดคล้องกับที่ Ferrer (อ้างถึงใน รงค์ บุญสวยขวัญ, 2557, หน้า 59-60) กล่าวคือ องค์การพัฒนาเอกชนกับองค์การประชาชนเท่ากับองค์การประชาสังคม (CivilSociety) ที่ปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ของสาธารณชนและไม่ใช่กลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมรุนแรงตามอารมณ์โกรธแค้น

ขบวนการประชาสังคม เป็นขบวนการที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือความตั้งใจที่มาจากจุดร่วมและจิตวิญญาณของคนในพื้นที่ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ซึ่งสิ่งที่สำคัญในการทำงานภาคประชาสังคม คือ การเรียนรู้และต้องรักษาเอกลักษณ์ในท้องถิ่นของตนเอง (ชูชัย ฤดีสุขสกุล; ทวีศักดิ์ นพเกษร, ปรีชา อุยตระกูล; ชัยวัฒน์ ระพันธุ์, 2543 อ้างถึงใน สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม, 2543, หน้า 30-37)

องค์การพัฒนาเอกชน (NGOs) คือ องค์การที่ไม่ใช่ภาครัฐหรือภาคธุรกิจที่แสวงหากำไร มีการก่อตั้งขึ้นและดำเนินการโดยกลุ่มบุคคลที่มีความมุ่งมั่นในการเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคมหรือพัฒนาสังคม (ชัชวาลย์ ทองดีเลิศ, 2543, หน้า 18)

องค์การเอกชน คือ องค์การที่เป็นส่วนหนึ่งของประชาสังคม หมายความว่าประชาสังคมประกอบด้วยประชาชนและองค์การเอกชนต่างๆ เช่น มูลนิธิ สมาคม ชุมนุม ชมรม ฯลฯ เป็นต้น(ธงชัย สภานุชาติ, 2542, หน้า 14)

สรุปได้ว่า ภาคประชาสังคม หมายถึง การรวมกลุ่มของประชาชนในสังคมที่มีเป้าหมายร่วมกัน มีความร่วมมือกันในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเพื่อประโยชน์ของสาธารณชนในสังคมให้บรรลุเป้าหมาย โดยรัฐและประชาสังคมจะต้องเป็นเงื่อนไขซึ่งกันและกันในการพัฒนา ซึ่งมีความหมายสอดคล้องกับขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมและองค์การประชาสังคมหมายรวมถึงองค์การพัฒนาเอกชนและองค์การประชาชนด้วยทั้งนี้ความหมายต่างๆ ข้างต้น ควรพิจารณาควบคู่ไปกับลักษณะทั่วไปของภาคประชาสังคมด้วยเพื่อให้เห็นภาพของคำว่า “ภาคประชาสังคม” ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.5.2. ประวัติความเป็นมาของภาคประชาสังคม

1. บทบาทและความหมายภาคประชาสังคมในยุคปัจจุบัน

ภาคประชาสังคมเป็นแนวคิดที่มักถูกเข้าใจว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันเพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ โดยไม่เกี่ยวข้องกับภาครัฐหรือภาคธุรกิจ และไม่ใช่กลุ่มผลประโยชน์ที่มุ่งหวังผลเฉพาะกลุ่ม บ่อยครั้งภาคประชาสังคมถูกเรียกในลักษณะต่างๆ เช่น องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร (NGOs) หรือองค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งอาจนำไปสู่ความสับสนในความหมายอย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับภาคประชาสังคมมีการเปลี่ยนแปลงและขยายความหมายมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาบทบาทของภาคประชาสังคมในการกำหนดและผลักดันนโยบายสาธารณะ ในทางปฏิบัติกลุ่มเหล่านี้มีส่วนช่วยให้การดำเนินนโยบาย โดยเฉพาะด้านสาธารณสุข บรรลุผลเกินความคาดหมาย ตัวอย่างที่ชัดเจนคือการทำงานของกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข แม้ว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานภาครัฐ แต่หากพิจารณาในแง่ของเป้าหมายและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับสังคมแล้ว กลุ่มอาสาสมัครเหล่านี้สามารถถูกมองว่าเป็นส่วนหนึ่งของภาคประชาสังคมที่ทำงานเพื่อประโยชน์สาธารณะ ภาคประชาสังคมสามารถถูกมองว่าเป็น "พื้นที่กลาง" ที่เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจของตน ถือเป็นพื้นที่แห่งปัญญาและการแลกเปลี่ยนความคิด โดยมีกลุ่มพลเมืองอาสาเป็นแกนกลางในการขับเคลื่อนผ่านการไตร่ตรองและการมีส่วนร่วมทางสังคม (เพลินใจ เลิศลักขณวงศ์ อ้างใน นภารัตน์ กิตติรัตนมงคล, 2562)

2. ภาคประชาสังคมบทบาทด้านการตรวจสอบและความโปร่งใส

องค์กรภาคประชาสังคมมีบทบาทในการตรวจสอบการใช้งบประมาณของรัฐและการดำเนินงานของโครงการพัฒนาต่างๆ เพื่อให้แน่ใจว่าทรัพยากรที่มีอยู่นั้นถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน การตรวจสอบนี้ไม่เพียงแต่เป็นการสร้างความโปร่งใสเท่านั้น แต่ยังช่วยป้องกันการทุจริตและการใช้ทรัพยากรอย่างไม่เหมาะสม ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในระบบการเมืองไทย (ศุภชัย มูลชัย, 2562)

3. การมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ องค์กรภาคประชาสังคมมักจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ เช่น การจัดสัมมนา การทำโครงการร่วมกับชุมชนและการส่งเสริมให้ประชาชนใช้สิทธิในการตรวจสอบการทำงานของรัฐ การมีส่วนร่วมเหล่านี้ช่วยสร้างความรับผิดชอบและความโปร่งใสในกระบวนการพัฒนา (ประพันธ์ สุทธิสาร, 2563)

สรุปจากการศึกษาภาคประชาสังคมในประเทศไทยมีความสำคัญต่อการพัฒนาและความก้าวหน้าทางการเมือง การเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคมไม่เพียงแต่ช่วยสร้างเสียงให้กับ

ประชาชน แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการควบคุมและตรวจสอบอำนาจรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาภาคประชาสังคมจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมประชาธิปไตยและการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

2.6. แนวคิดและทฤษฎีหลักสัปปุริสธรรมกับการมีส่วนร่วม

ในสังคมประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารและพัฒนาสังคมให้มีความเป็นธรรมและยั่งยืน อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยหลักคิดทางจริยธรรมที่ช่วยกำกับทิศทางของการตัดสินใจและการกระทำของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หนึ่งในหลักธรรมที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างมีคุณธรรมคือ หลักสัปปุริสธรรม

1. ความหมายของสัปปุริสธรรม

พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 12 พ.ศ. 2546) ให้ความหมายของสัปปุริสธรรม 7 ว่าเป็น ธรรมของสัตบุรุษ หรือ คุณสมบัติของคนดี ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ทำให้บุคคลเป็นสัตบุรุษหรือผู้มีคุณธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2546)

สัปปุริสธรรม 7 เป็นหลักธรรมที่ช่วยให้บุคคลเป็นผู้มีศีลธรรม มีความสามารถ และเป็นพลเมืองที่ดี ประกอบด้วยคุณสมบัติ 7 ประการ ได้แก่ ธัมมัญญุตา รู้จักเหตุ , อัตถัญญุตา รู้จักผล , อัตตัญญุตา รู้จักตนเอง , มัตตัญญุตา รู้จักประมาณ , กาลัญญุตา รู้จักกาลเวลา , ปริสัญญุตา รู้จักชุมชน , ปุคคลัญญุตา (หรือ ปุคคลปโรปรัญญุตา) รู้จักบุคคล (พระครูวินัยธรจักรี ศรีจารุเมธีญาณ, 2556)

สัปปุริสธรรม 7 จึงเป็นหลักธรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลเป็นผู้สมบูรณ์ในความดี เหมาะสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำ ไม่ว่าจะเป็นหัวหน้าหรือผู้บริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ที่ต้องดูแลและบริหารคนจำเป็นต้องเข้าใจเหตุและผล รู้จักตนเองและผู้อื่น ตระหนักถึงกาลเทศะ และเข้าใจความสามารถตลอดจนความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้สามารถบริหารงานและบุคลากรได้อย่างเหมาะสม (พระมหาสมควร สีสงคราม, 2550)

คำว่า สัปปุริสธรรม หมายถึง หลักปฏิบัติของสัตบุรุษ หรือ ธรรมที่เป็นข้อปฏิบัติของคนดี คำว่า สัตบุรุษ หมายถึง ผู้ที่มีความประพฤติชอบด้วยกาย วาจา และใจ ดำรงตนอยู่ในศีลธรรม ปราศจากอกุศลกรรม ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น อีกทั้งเป็นผู้มีจิตใจสงบและมุ่งมั่นในการทำความดี (แก้ว ชิดตะขบ, 2554)

สรุปจากการศึกษาหลักสัปปุริสธรรม 7 เป็นหลักธรรมที่ช่วยให้บุคคลพัฒนาตนเองให้เป็นคนดีอย่างสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้นำหรือผู้ที่มีบทบาทในการบริหารจัดการ ซึ่งต้องมี

ความสามารถในการพิจารณาเหตุและผล ตระหนักถึงข้อจำกัดของตนเองและผู้อื่น คำนึงถึงบริบททางสังคม และมีความสามารถในการตัดสินใจอย่างรอบคอบเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

2.7. วิจัยที่เกี่ยวข้อง

บัวแก้ว ทองมี- ศิริณา จิตต์จรัส (2562) ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของสถานประกอบการในจังหวัดนครปฐม 1) สภาพ ปัญหาและความต้องการอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านสภาพการจ้างงานคนพิการ ด้านความต้องการในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการและด้านปัญหาในการจ้างงานคนพิการ ตามลำดับ 2) แนวทางการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของสถานประกอบการในจังหวัดนครปฐม มีแนวทาง 3 ด้าน คือ ด้านสภาพการจ้างงานคนพิการ โดยการให้ความรู้ผู้ปฏิบัติงานด้านระเบียบข้อกฎหมายให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ด้านปัญหาในการจ้างงานคนพิการ มีการบูรณาการกับหน่วยงานเพื่อเตรียมความพร้อมคนพิการก่อนเข้าสู่การมีงานทำและด้านความต้องการในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ มีองค์กรตัวกลางที่เชื่อมโยงระหว่างสถานประกอบการและคนพิการ

เมธาพร วิพัฒน์กิจวิไล (2563) ทำการศึกษาเรื่อง การจ้างงานคนพิการในประเทศไทย: การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันภายใต้กรอบแนวคิดวงจรการบริหารจัดการภาครัฐที่มีพลเมืองตื่นรู้เป็นศูนย์กลาง ผลการศึกษาพบว่า มาตรฐานการจ้างงานคนพิการในระดับสากล ภาครัฐต้องมีบทบาทในการประกาศใช้มาตรการ ดำเนินการขั้นพื้นฐาน สร้างเครือข่ายและเปิดพื้นที่การมีส่วนร่วม สถานประกอบการต้องนำแนวทางของรัฐไปวางแผน ดำเนินการและประเมินผล ส่วนองค์กรคนพิการต้องมีความตระหนักรู้ต่อมาตรการของประเทศและพัฒนาตนเองให้มีความพร้อม สำหรับสถานการณ์การจ้างงานคนพิการของประเทศไทยยังไม่บรรลุตามเป้าหมาย ยังไม่เกิดความเสมอภาคและโอกาสในการจ้างงานคนพิการ ขาดความครอบคลุมทั้งในเชิงพื้นที่และความครอบคลุมทุกประเภทความพิการและเมื่อเทียบกับมาตรฐานสากล ประเทศไทยมีคะแนนอยู่ที่ร้อยละ 4.05 ซึ่งเป็นคะแนนที่ต่ำกว่ามาตรฐานต่ำ โดยสาเหตุหลักมาจากการที่แต่ละภาคส่วนยังปฏิบัติตามบทบาทของตนเองไม่ครบถ้วนและปัญหาเรื่องการบูรณาการการการทำงานร่วมกันที่ยังขาดการแลกเปลี่ยนข้อมูล ดังนั้นแนวทางข้อเสนอแนะเพื่อจัดการปัญหาหลักคือทุกภาคส่วนต้องทบทวนการดำเนินงานในระยะเวลาที่ผ่านมาและต้องมีการสื่อสาร ปรึกษาหารือร่วมกันทั้งสามภาคส่วนเพื่อสร้างความเข้าใจ

สานนท์ ด่านภักดี - และจุฬาพร ศรีรังสรรค์ (2563) ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบและแนวทางการส่งเสริมกลุ่มอาชีพคนพิการจังหวัดชัยภูมิ ผลวิจัยพบว่า กลุ่มอาชีพทอผ้าขาวม้าหนองบัวแดง พบว่า แนวทางส่งเสริมอาชีพ ควรมีสถานที่ตั้งกลุ่มและที่พักตลาด พาหนะการเดินทางจำหน่ายสินค้า กลุ่มอาชีพหัตถกรรมบ้านท่ามะไฟหวานควรได้รับการอบรมพัฒนาทักษะฝีมือ ตามตลาดต้องการ

แบ่งงานไปตามบ้านที่อยู่ของคนพิการ กลุ่มอาชีพ ทอผ้าไหมท่ามะไฟหวาน รูปแบบการรวมกลุ่มอาชีพ กลุ่มได้มีการกำหนดระเบียบอย่างเป็น ลายลักษณ์อักษร มีการสนับสนุนจากแหล่งทุน สมาชิกกลุ่มกู้เงินจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นรายบุคคล กลุ่มอาชีพนวด/สมาคมคนพิการ(ตาบอด) จังหวัดชัยภูมิ แนวทางการส่งเสริมอาชีพ ควรได้รับโอกาสในการมีงานทำให้แก่ คนตาบอดและการพัฒนาศักยภาพฝึกทักษะที่จำเป็นเหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิต ให้มีความรู้และทักษะวิชานวดแผนไทย ตามหลักวิชาที่ว่าด้วยศาสตร์แห่ง การนวดแผนไทยเป็นหลักในการนำไปประกอบอาชีพ ให้โอกาสทางสังคมและอยู่ในพื้นที่ที่หน่วยงานของรัฐบาลไม่สามารถเข้าถึงได้มีโอกาสเข้ามาฝึกอาชีพและพัฒนาตนเองได้อยู่ร่วมกับบุคคลทั่วไปในสังคม

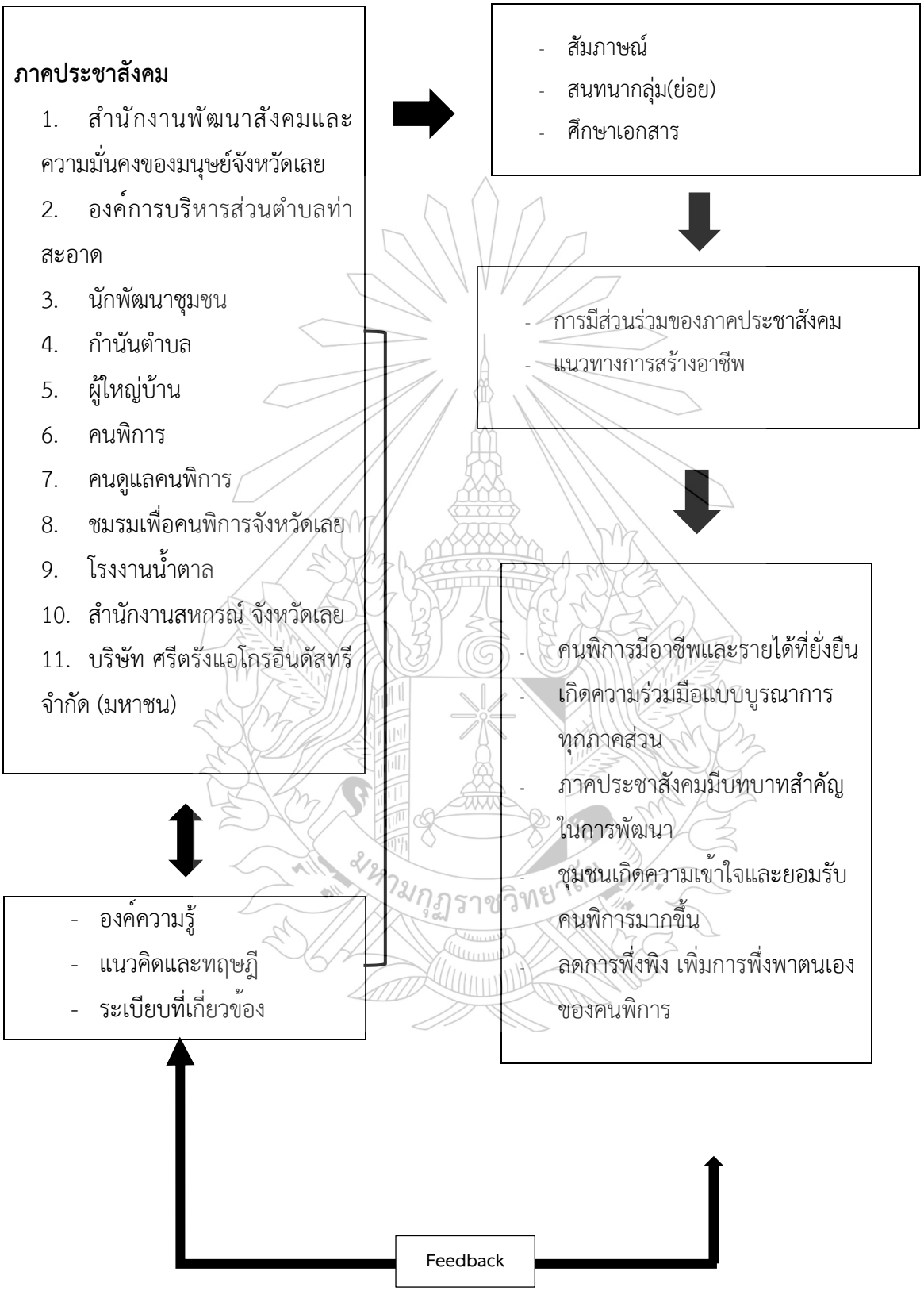
พฤกษา พุฒิศรีเมธี, กฤชวรรธน์ โล่วัชรินทร์ (2563) ทำการศึกษาเรื่อง ศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ขององค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการไปใน ทิศทางเดียวกันว่านโยบายกำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาคนพิการ ส่งผลให้คนพิการ มีคุณชีวิตที่ดีขึ้นและเห็นคุณค่าในตนเององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละแห่งได้นำนโยบายส่งเสริมคุณภาพชีวิต คนพิการมาปรับใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของคนพิการ ในแต่ละพื้นที่ มีการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพ ส่งเสริมด้านสุขภาพของคนพิการและให้ความรู้แก่ ผู้ดูแลคนพิการ อย่างไรก็ตาม การจัดทำบริการสาธารณะให้สอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการ ยังพบปัญหาและอุปสรรคในเรื่องงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรเฉพาะด้านรวมถึงบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลคนพิการ รัฐบาลควร จัดสรรงบประมาณบุคลากรเฉพาะด้านให้เหมาะสมและเพียงพอในแต่ละท้องที่ เพื่อให้ ท้องถิ่นดำเนินการตามนโยบายส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการบรรลุเป้าหมายได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

สัมฤทธิ์ ชาภิรมย์ (2565) ทำการศึกษาเรื่อง สวัสดิการด้านอาชีพและการมีงานทำของคนพิการ : การขับเคลื่อนโดยภาคประชาสังคม ผลการศึกษาพบว่า 1479 สายด่วน คนพิการ ให้บริการโดยคนพิการและเพื่อคนพิการ ระหว่าง เดือนมกราคม 2556 ถึงกรกฎาคม 2565 จำนวน 77,301 ราย ในด้านการให้ข้อมูลแก่คนพิการตามความต้องการได้อย่างครบถ้วน การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะทุกระดับ การขยายผลในทำงานร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมีความพยายามสร้างกิจกรรมเสริมแรงบันดาลใจแก่คนพิการและพัฒนาระบบบริการให้เข้าถึงได้ง่ายแม้ว่าจะมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณ ข้อเสนอแนะต่อรัฐจากการศึกษาครั้ง คือ รัฐควรส่งเสริมให้ 1479 เป็นกลไกสำคัญในการให้บริการด้านการส่งเสริมอาชีพคนพิการ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิคนพิการ สนับสนุนให้ 1479 จัดกิจกรรมกลุ่มให้กับคนพิการเป็นการสร้างแรงบันดาลใจสู่เส้นทางอาชีพที่ยั่งยืนโดยร่วมกับภาคีทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่องพัฒนาระบบ 1479 ให้สามารถ

เข้าถึงง่ายผ่านมือถือ พร้อมทั้งมีระบบสนับสนุน หรือบริจาคที่สะดวกทั้งผู้ให้และผู้รับและสนับสนุนการดำเนินงาน 1479 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดการส่งเสริมอาชีพคนพิการ สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่มีนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนและผลักดันเพื่อสร้างเครือข่ายและสร้างอาชีพให้แก่คนพิการ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปกำหนดเป็นกรอบแนวคิดดังนี้

2.8. กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3
ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มเป้าหมาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย
3.2 หน่วยที่ใช้ในการวิจัย
3.3 กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
3.4 พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย
3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3.6 การเก็บรวมรวมข้อมูล
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ ดังนี้

3.1.1 การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร โดยศึกษาข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎีและกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องของคนพิการ

3.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviews) แบบสนทนากลุ่มย่อย (Small group discussions) ภาคประชาคมจำนวน 3 กลุ่ม และกลุ่มคนพิการจำนวน 1 กลุ่ม เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการในการปฏิบัติงานการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของภาคีเครือข่าย และให้ข้อเสนอแนะของภาคีเครือข่ายคนพิการและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

3.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำเสนอในรูปแบบเชิงพรรณนา (Descriptive approach)

3.2. หน่วยที่ใช้ในการวิจัย

หน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มี 2 ระดับ คือ

3.2.1 ระดับปัจเจก ได้แก่ 1. คนพิการ

3.2.2 ระดับองค์กร ได้แก่ 1. หน่วยงานท้องถิ่น 2. หน่วยงานภาครัฐ 3. ภาคประชาสังคม

3.3. กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3.3.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของสถานประกอบการในตำบลท่าสะอาด เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของภาคีเครือข่ายในอำเภอนาด้วง และเพื่อสร้างเครือข่ายให้แก่คนพิการ ในอำเภอนาด้วง โดยกลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลต่างๆ ประกอบด้วย

1. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเลย 1 คน
2. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะอาด 3 คน
3. นักพัฒนาชุมชน 1 คน
4. กำนันตำบล 1 คน
5. ผู้ใหญ่บ้าน 6 คน
6. คนพิการ 5 คน
7. คนดูแลคนพิการ 5 คน
8. ชมรมเพื่อคนพิการจังหวัดเลย 1 คน
9. โรงงานน้ำตาล 1 คน
10. สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดเลย 1 คน
11. บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) 1 คน

3.3.2 การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย

1. คัดเลือกจากกการมีประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานร่วมกับคนพิการ

2. ภาคีเครือข่าย ที่เป็นผลสะท้อนจากการปฏิบัติร่วมกันกับคนพิการ ได้แก่ 1. หน่วยงานท้องถิ่น 2. หน่วยงานภาครัฐ 3. ภาคประชาสังคม

3.4. พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

เขตพื้นที่ : อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย

3.5. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) โดยมีเครื่องมือสัมภาษณ์ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของสถานประกอบการในตำบลท่าสะอาด เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตาม แนวประเด็นคำถามและตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ในการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาได้กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์หลักๆ (Interview Guide) โดยแบ่งเป็น 2 ชุดดังต่อไปนี้

1. โดยเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์คนพิการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ “แบบสำรวจความต้องการการส่งเสริมอาชีพของภาคประชาสังคมของคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย”

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2. โดยเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ภาคประชาสังคม อ้างอิงจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2564) กำหนด 5 ด้านหลัก ได้แก่

1. การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ
2. การสนับสนุนจากภาครัฐ
3. การสร้างเครือข่ายการสนับสนุน
4. การให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ
5. การสร้างความตระหนักรู้ในสังคม

ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์หรือแบบสนทนากลุ่มของ “การมีส่วนร่วมภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย”

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นการวิจัย นอกจากจะใช้วิธีการศึกษาเอกสารแล้วยังใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่มีความสำคัญ (Key Informant Interview) สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยโดยตรง และเป็นผู้ที่มีความรู้หรือมีข้อมูลในเรื่องที่ผู้วิจัยกำลังศึกษาดีที่สุด หรือมีความเกี่ยวข้องมากที่สุด โดยมีรายละเอียดแหล่งของการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิของการวิจัยนี้ใช้วิธีการศึกษาเอกสาร (Documents) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการวิจัยและแนวคิดทฤษฎีตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่นำมากำหนดกรอบแนวคิดหรือกรอบในการศึกษา

2.แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview Technique) โดยใช้การสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากสนทนากลุ่มย่อย (Small group discussions) เพื่อไปเก็บรวบรวข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการลงพื้นที่สัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลและแบบสนทนากลุ่มของหลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาสังเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล จะมีหลายรูปแบบแตกต่างกันไปตามสถานการณ์นั้นๆ ซึ่งผู้วิจัยได้เตรียมความพร้อมทั้งในด้านการใช้ระเบียบวิธีวิจัย และด้านทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล กล่าวคือในด้านระเบียบวิธีวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ นอกจากการเตรียมตัวผู้วิจัยในด้านระเบียบวิธีวิจัย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และแนวคำถามประกอบการเก็บข้อมูลแต่ละประเภทแล้ว ผู้วิจัยได้เตรียมอุปกรณ์การวิจัย เช่น เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป สมุดโน้ต ปากกา รวมทั้งของที่ระลึกสำหรับผู้ให้ข้อมูลหลัก และของใช้อื่นที่จำเป็น เพื่อให้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ที่ศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ราบรื่น และได้ผลสมบูรณ์ที่สุด เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

3.6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการวิจัย มีดังนี้

3.6.1 การเก็บรวมรวบข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ เช่น หนังสือ ตำรา วิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ วารสาร และเอกสารอื่นมาเสริมในประเด็นที่เชื่อมโยงกันกับการศึกษาวิจัย เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการศึกษาวิจัย

3.6.2 การเก็บรวมรวบข้อมูลที่เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และสนทนากลุ่มย่อย (Small group discussions) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้หรือผู้ที่มีข้อมูล ในเรื่องที่ผู้วิจัยกำลังศึกษาและมีความเกี่ยวข้องมากที่สุด โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

3.7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การพรรณนาวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ทำทุกครั้งที่สิ้นสุดการให้สัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน ผู้วิจัยจะถอดเทปและเขียนรายละเอียดของการสัมภาษณ์ออกมาเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการเลือกผู้ให้สัมภาษณ์คนต่อไป โดยผู้วิจัยอ่านทำความเข้าใจและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดว่าข้อมูลแต่ละเรื่องสื่อถึงเรื่องใด ควรนำประเด็นใดมาพิจารณาบ้าง โดยอาศัยความไวทางทฤษฎีจากประสบการณ์ในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจะมีขั้นตอน 3 ขั้น ดังนี้

1) ขั้นต้นใช้ การลดทอนข้อมูล (Data reduction) ซึ่งหมายถึงการเฟ้นหาจุดที่น่าสนใจ ทำความเข้าใจง่าย สรุปย่อ ปรับข้อมูลดิบที่เก็บรวบรวมได้ จัดหมวดหมู่หรือเป็นส่วน ๆ เขียนข้อสรุป ทำให้เกิดความชัดเจน เป็นรูปแบบ หาจุดที่น่าสนใจและปรับลดเพิ่มหาข้อมูลใหม่ จนกระทั่งได้ผลสรุปและพิสูจน์บทสรุปที่น่าพอใจ

2) ขั้นที่สองใช้ การแสดงข้อมูล (Data display) เป็นขั้นตอนการจัดการเลือกเฟ้นสรรหาตัวอย่างข้อมูลหรือสารสนเทศไม่ว่าจะเป็นการสรุปจากรายงาน การสังเกต คำพูดจากการสัมภาษณ์หรือการกระทำของผู้ให้ข้อมูล นำมาเป็นหลักฐานของข้อสรุปชั่วคราวเสนอไว้ เพื่อแสดงให้เห็นและก่อให้เกิดความเข้าใจว่าอะไรเกิดขึ้น ทำไม อย่างไร อันจะนำไปสู่การวิเคราะห์แล้วนำข้อมูลมาจัดกลุ่มตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสรุปต่อไป

3) ขั้นสุดท้ายใช้ การสร้างข้อสรุปและยืนยันผลสรุป (Conclusion and verification) เป็นการสังเคราะห์ข้อสรุปย่อย ๆ ในช่วงแรก ๆ เข้าด้วยกันเป็นบทสรุป และตรวจสอบยืนยัน เป็นบทสรุปการวิจัยในช่วงสุดท้าย การพัฒนาข้อสรุปย่อย ๆ และตรวจสอบยืนยันเป็นผลสรุปการวิจัยในช่วงสุดท้าย การพัฒนาข้อสรุปย่อย ๆ ไปสู่รูปแบบที่เป็นนามธรรมที่เป็นทฤษฎี (Grounded theory) ตามวิธีการพรรณนาวิธี (Discriptive) เพื่อให้บทสรุปมีความน่าเชื่อถือ ในการสรุปผลการวิจัย

3.8. การพิทักษ์สิทธิ์ที่ผู้เข้าร่วมวิจัย

1) ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์คนพิการโดยให้คนพิการยินยอมในการให้ข้อมูล

2) ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการทำวิจัยให้กับคนพิการที่ยินดีสมัครเข้าร่วมการวิจัยให้เข้าใจ

3) ผู้วิจัยจะไม่เปิดเผยข้อมูลใดใด ของผู้คนพิการที่เข้าร่วมโครงการและจะรักษาเอกสารเป็นความลับทั้งหมด

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย” โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของภาคประชาสังคม 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง 3) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วงและเพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพของคนพิการในจังหวัดเลย

ผลการวิจัยในบทนี้ได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากภาคประชาสังคม หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่มีบทบาทในการสนับสนุนอาชีพของคนพิการ รวมถึงกรณีศึกษาของบุคคลที่เป็นตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ โดยผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงรูปแบบการมีส่วนร่วม แนวปฏิบัติที่ดี ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแนวทางส่งเสริมอาชีพของคนพิการได้อย่างยั่งยืน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ 3 ข้อดังต่อไปนี้

4.1 การส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของภาคประชาสังคม

4.2 การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง

4.3 แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง

4.1. การส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของภาคประชาสังคม

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนพิการจำนวน 5 คน คนดูแลคนพิการ 5 คน ในพื้นที่ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีลักษณะความพิการที่แตกต่างกัน ทั้งด้านการเคลื่อนไหว สติปัญญา และการสื่อความหมาย โดยมีช่วงอายุระหว่าง 34–57 ปี ประกอบอาชีพที่หลากหลาย ได้แก่ แม่บ้าน รับจ้างทั่วไป และค้าขาย ทั้งนี้สามารถจำแนก 5 ด้าน ดังนี้

1. การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ
2. การสนับสนุนจากภาครัฐ
3. การมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย
4. การให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ

5. การสร้างความตระหนักรู้ในสังคม

ผลการสัมภาษณ์

1. การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ

ผู้พิการคนที่ 1 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “... ขายของออนไลน์ แต่ยังไม่รู้จะเริ่มต้นยังไง ไม่มีความรู้เรื่องโทรศัพท์มากนัก แต่ก็สนใจ อยากพัฒนาตัวเองคะ ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 1, วันที่ 6 มิถุนายน 2568)

ผู้ดูแลได้ให้สัมภาษณ์ว่า “... เค้าขยัน ถ้ามีคนสอนเป็นขั้นตอน หรือมีอบรมใกล้บ้าน ก็น่าจะทำได้ดี ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 1, วันที่ 6 มิถุนายน 2568)

ผู้พิการคนที่ 2 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “... อยากมีจักรเย็บผ้าใหม่ ๆ และโต๊ะทำงานที่สะดวก เพราะของที่ใช้อยู่เก่ามากแล้ว และไม่มีใครมาสอนเพิ่มเติมเลย ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 2, วันที่ 9 มิถุนายน 2568)

ผู้ดูแลได้ให้สัมภาษณ์ว่า “... ถ้า อบต. หรือใครจัดอบรมที่ไม่ต้องไปไกล ก็พร้อมเข้าไปเรียนตลอดครับ ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 2, วันที่ 9 มิถุนายน 2568)

2. การสนับสนุนจากภาครัฐ

ผู้พิการคนที่ 2 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “... อยากมีจักรเย็บผ้าใหม่ๆ และโต๊ะทำงานที่สะดวก หากทางรัฐหรือฝ่ายเอกชนสนับสนุนมา ...”(ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 2, วันที่ 9 มิถุนายน 2568)

ผู้ดูแลได้ให้สัมภาษณ์ว่า “... ถ้า อบต. หรือใครจัดอบรมที่ไม่ต้องไปไกล ก็พร้อมเข้าไปเรียนตลอดครับ ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 2, วันที่ 9 มิถุนายน 2568)

ผู้พิการคนที่ 4 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “... เนื่องจากปัจจุบันเป็นแม่บ้าน หลังเลิกงานก็เข้าสวนเพื่อหาเงินเพิ่มเติม เลยอยากเพาะปลูกด้านผักสวนครัว เผื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 4, วันที่ 9 มิถุนายน 2568)

ผู้ดูแลได้ให้สัมภาษณ์ว่า “... อยากให้ทางภาคประชาสังคม หรือภาครัฐช่วยอบรมให้กับทางกลุ่ม ด้านการปลูกผักแบบระบบน้ำหยดเพราะ ไม่ต้องออกแรงเยอะ ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 4, วันที่ 9 มิถุนายน 2568)

3. การมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย

ผู้พิการคนที่ 1 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “... ขายของออนไลน์ แต่ยังไม่รู้จะเริ่มต้นยังไง ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 1, วันที่ 6 มิถุนายน 2568)

ผู้ดูแลได้ให้สัมภาษณ์ว่า “... ถ้ามีคนสอนเป็นขั้นตอน หรือมีอบรมใกล้บ้าน ก็น่าจะทำได้ดี ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 1, วันที่ 6 มิถุนายน 2568)

ผู้พิการคนที่ 4 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “... หลังเลิกงานก็เข้าสวนเพื่อหาเงินเพิ่มเติม เลยอยากเพาะปลูกด้านผักสวนครัว ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 4, วันที่ 9 มิถุนายน 2568)

ผู้ดูแลได้ให้สัมภาษณ์ว่า “... อยากให้ทางภาคประชาสังคม หรือภาครัฐช่วยอบรมให้กับทางกลุ่ม ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 4, วันที่ 9 มิถุนายน 2568)

4. การให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ

ผู้พิการคนที่ 1 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “... ไม่มีความรู้เรื่องโทรศัพท์มากนัก แต่ก็สนใจ อยากพัฒนาตัวเองคะ ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 1, วันที่ 6 มิถุนายน 2568)

ผู้ดูแลได้ให้สัมภาษณ์ว่า “... ถ้ามีคนสอนเป็นขั้นตอน ... ก็น่าจะทำได้ดี ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 1, วันที่ 6 มิถุนายน 2568)

ผู้พิการคนที่ 5 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “... หนูขายของมานานแล้ว แต่ขายได้ไม่เยอะ อยากขยายกิจการให้มันดีขึ้น อยากมีตลาดมารองรับ ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 5, วันที่ 8 มิถุนายน 2568)

ผู้ดูแลได้ให้สัมภาษณ์ว่า “... ถ้ามีใครมาช่วยสอนการไลฟ์สด หรือจัดสินค้าแพคเกจให้ดูดี ๆ กว่านี้ อยากลองทำ ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 5, วันที่ 8 มิถุนายน 2568)

5. การสร้างความตระหนักรู้ในสังคม

ผู้พิการคนที่ 3 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “... อยากมีงานทำใกล้บ้าน ไม่ต้องเดินทางไกล ทำได้ทุกวันก็จะดี ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 3, วันที่ 7 มิถุนายน 2568)

ผู้ดูแลได้ให้สัมภาษณ์ว่า “ ... เขาทำงานได้หลายอย่างนะคะ ถ้างานไม่ซับซ้อนมาก เค้าจะตั้งใจทำได้ดี ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 3, วันที่ 7 มิถุนายน 2568)

ผู้พิการคนที่ 5 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “... หนูขายของมานานแล้ว แต่ขายได้ไม่เยอะ ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 5, วันที่ 8 มิถุนายน 2568)

ผู้ดูแลได้ให้สัมภาษณ์ว่า “... ถ้ามีใครมาช่วยสอนการไลฟ์สด หรือจัดสินค้าแพคเกจให้ดูดี ๆ กว่านี้ อยากลองทำ ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ คนที่ 5, วันที่ 8 มิถุนายน 2568)

โดยสรุปแนวคิดคนพิการและคนดูแลคนพิการต่อการการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของภาคประชาสังคมดังนี้

1. คนพิการและผู้ดูแลมีความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะอาชีพ ที่สอดคล้องกับศักยภาพและข้อจำกัดของแต่ละบุคคล

2. เป้าหมายหลักของการพัฒนาคือ การสร้างรายได้และการพึ่งพาตนเอง เพื่อลดการพึ่งพาครอบครัวและรัฐในระยะยาว

3. การพัฒนาอาชีพต้อง เหมาะสมกับสภาพร่างกายและจิตใจของคนพิการ เพื่อให้สามารถทำได้จริงและต่อเนื่อง

4. คนพิการและผู้ดูแลให้ความสำคัญกับ การเข้าถึงการเรียนรู้ที่ง่าย สะดวก และใกล้บ้าน

5. ต้องการการสนับสนุนจากภายนอก ทั้งด้าน อุปกรณ์ องค์ความรู้ และช่องทางการตลาด เพื่อเสริมโอกาสในการประกอบอาชีพอย่างมั่นคง

ตารางสรุปการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของภาคประชาสังคม

ปัจจัยนำเข้า (Input)	**กระบวนการ (Process)**	**เงื่อนไขเสริม (Supportive Factors)**	**ผลลัพธ์ (Output)**
- งบประมาณ / อุปกรณ์ / องค์ความรู้ จากรัฐและภาคประชาสังคม - เครือข่ายความร่วมมือระหว่างรัฐ เอกชน และชุมชน	- จัดฝึกอบรมและพัฒนาทักษะอาชีพ - การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม - การให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ - การสร้างความตระหนักรู้ในสังคม	- การเข้าถึงง่ายใกล้บ้าน - การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม - การปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับศักยภาพของคนพิการ	- คนพิการมีทักษะใหม่ - มีรายได้ พึ่งพาตนเองได้ - ลดการพึ่งพาครอบครัวและรัฐ - ได้รับการยอมรับจากสังคม

1 ตารางสรุปการส่งเสริมอาชีพ

4.2. การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้แทนภาคประชาสังคม 16 คน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความตระหนักรู้และมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมอาชีพและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนพิการในชุมชน โดยสามารถสรุปสาระสำคัญของข้อมูลที่ได้ออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ
2. การสนับสนุนจากภาครัฐ
3. การมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย
4. การให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ
5. การสร้างความตระหนักรู้ในสังคม

ผลการสัมภาษณ์

1. การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ผู้วิจัยได้สนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า

“... มีแนวทางให้คนพิการมีรายได้เสริมให้กับครอบครัว ครอบครัวมีอยู่มีกินสำหรับคนพิการมีอาชีพมีฝีมือพิเศษอยู่แล้ว จะสนับสนุนจากการหาปลาของชาวบ้านมาช่วยเสริมความรู้ที่เขามี ทักษะในการจากสานในการประดิษฐ์ต่างๆ เช่น การทำกระติบข้าวบวดกว่าคนพิการสามารถทำงานก่อสร้างได้เพื่อเป็นหลักให้ครอบครัวเรามีความสุขชาวบ้านสอนคนพิการ ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, 6 มิถุนายน 2568)

“... เราทำงานร่วมกับชมรมคนพิการตำบลท่าสะอาด ตอนนี้มีโครงการทำจากขวดพลาสติกเราไปสอนเขา จากนั้นเราก็รับซื้อได้มละ 80 บาท เขาจะเอามาส่งทุกๆ เดือน เดือนละ 50 ชิ้น... และเมื่อเดือนเมษายนไปสอนทำน้ำมันหอมระเหย ยาดมให้กับชมรม เป็นอีกผลิตภัณฑ์หนึ่งที่เราสนับสนุนชมรมคนพิการตำบลท่าสะอาดไปสอนเขาและหาช่องทางจัดจำหน่ายให้เขา ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 16, 10 มิถุนายน 2568)

“... ส่งเสริมด้านการจักสานเพราะคนพิการบางคนถนัดเรื่องจักสาน ส่วนไม้ให้ลูกหลานไปตัดมาให้และเป็นอาชีพที่อยู่ในร่ม อาชีพเสริมคนพิการไม่ใช่แค่ผู้สูงอายุเสมอไป ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9, 4 มิถุนายน 2568)

ภาคประชาสังคมส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการจัดฝึกอบรมอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพและข้อจำกัดของคนพิการ โดยเน้นการเสริมสร้างทักษะเฉพาะทาง เช่น งานฝีมือ การก่อสร้าง การเพาะเห็ด การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการเกษตรปลอดสารพิษ รวมถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอให้มีการจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan: IDP) เพื่อกำหนดแนวทางการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของแต่ละบุคคล ทั้งในด้านทักษะชีวิต ทักษะทางสังคม และทักษะด้านวิชาชีพ

2. ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ผู้วิจัยได้สนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า

“... จะผลักดันให้รัฐจัดงบ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก พร้อมทำงานร่วมกับท้องถิ่นจัดโครงการฝึกอาชีพ ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, 12 มิถุนายน 2568)

“... จะเป็นตัวกลางเชื่อมชุมชนกับรัฐ นำเสนอสิ่งที่คนพิการต้องการจริง เช่น เงินทุน สถานที่ทำงาน และการตลาด พร้อมดึงเอกชนมาช่วยอีกแรง ...” (3 , 6 มิถุนายน 2568)

“... จะทำเป็นเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อจะเชื่อมโยงอาชีพให้กับกลุ่มคนพิการ หน่วยงานภาครัฐก็จะมีการสนับสนุน วัสดุ การอบรม และองค์ความรู้ต่างๆ ที่มาให้กับกลุ่มชมรมคนพิการ อย่างเช่น คนพิการต้องการทำการเกษตร ชมรมฯ ก็จะประสานไปยังเกษตรอำเภอนาด้วง ถ้าอยากเลี้ยงไก่ ก็จะประสานไปยังปศุสัตว์ทำกับประมง ขอรับวัสดุอุปกรณ์ เช่น ปลา และวัสดุการปลูกพืชพันธ์ผัก ปุ๋ยมีพัฒนาที่ดินสนับสนุนและสอนให้คนพิการได้ทำปุ๋ยใช้เอง มี ภด. ที่มาสนับสนุน ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, 12 มิถุนายน 2568)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สะท้อนให้เห็นว่าภาคประชาสังคมมีบทบาทสำคัญในการประสานงานและผลักดันให้เกิดการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ทั้งในรูปแบบงบประมาณ อุปกรณ์ฝึกอาชีพ และโครงการฝึกอบรมต่าง ๆ โดยมีการร่วมมือกับหน่วยงานหลัก เช่น กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานระดับจังหวัด เพื่อให้การสนับสนุนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้บริบทของพื้นที่

3. ด้านการสร้างเครือข่ายการสนับสนุน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ผู้วิจัยได้สนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า

“... การสร้างเจตคติ ให้กับคนทั่วไปมองคนพิการก่อน คือคนพิการเขาไม่ได้อยากเป็นภาระของสังคม เขาอยากเป็นพลังของสังคมเหมือนกัน อันแรกที่หน่อยงานต้องผลักดันคือ สร้างเจตคติที่ดีในเรื่องการอยู่ร่วมกันกับคนพิการเพื่อไม่ให้เขามีความแตกแยกทำให้เกิดความเท่าเทียมก่อน พอคนทั่วไปมีทัศนคติต่อคนพิการแล้ว เราก็มาลงมือที่ตัวคนพิการให้ความรู้เรื่องสิทธิ ให้ทักษะเขาทักษะเฉพาะ และคนที่มาให้ความรู้คือคนที่เข้าใจในตัวคนพิการเพื่อให้คนพิการไม่รู้สึกแตกแยกว่าเราก็ทำได้ ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, 12 มิถุนายน 2568)

“... เริ่มให้ความรู้ตั้งแต่ในโรงเรียน หน่วยงานรัฐ เอกชน และจัดกิจกรรมที่ให้คนพิการมีส่วนร่วมกับสังคม ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, 6 มิถุนายน 2568)

ภาคประชาสังคมมีบทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ทั้งในระดับตำบล ระดับจังหวัด และกับหน่วยงานภาคเอกชน เพื่อขยายโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุน ตลาดแรงงาน และโอกาสประกอบอาชีพให้กับคนพิการ โดยทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงระหว่างชุมชน หน่วยงานรัฐ และองค์กรเอกชน ซึ่งช่วยให้การสนับสนุนมีความครอบคลุมและตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

4. ด้านการให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ผู้วิจัยได้สนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า

“... เสนอให้คนพิการได้รับการจ้างงานตาม มาตรา 35” (มาตรา 35 ของ พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 กำหนดให้สถานประกอบการหรือหน่วยงานของรัฐจ้างคนพิการตามอัตราส่วน หรือให้สัมปทาน จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ ฝึกงาน หรือจัดจ้างเหมาบริการ) ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 13, 1 มิถุนายน 2568)

“... สิทธิอันนี้สำคัญ คนพิการต้องรู้ว่านอกเหนือจากเงิน 800 สิทธิของเขามีอะไรบ้าง จะทำให้คนพิการรู้และออกมาสู่สังคมเรียกร้องสิทธิ ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, 12 มิถุนายน 2568)

ผู้ให้ข้อมูลเสนอให้มีการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาด้านอาชีพเฉพาะทางสำหรับคนพิการในพื้นที่ โดยบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อช่วยประเมินศักยภาพของแต่ละบุคคลอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ การแนะแนวอาชีพควรดำเนินควบคู่กับแผน IDP เพื่อให้สามารถระบุแนวทางพัฒนาที่ชัดเจน ส่งผลให้เกิดการประกอบอาชีพอย่างมั่นคงในระยะยาว

5. ด้านการสร้างความตระหนักรู้ในสังคม

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ผู้วิจัยได้สนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า

“... เป็นตัวกลางในการประสานความร่วมมือระหว่างชุมชนกับภาครัฐในการนำเสนอความต้องการที่แท้จริงของคนพิการ ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, 5 มิถุนายน 2568)

“... เราทำงานร่วมกับชมรมคนพิการตำบลท่าสะอาด ตอนนี้มีโครงการทำจากขวดพลาสติก เราไปสอนเขา จากนั้นเราก็รับซื้อ... เป็นอีกผลิตภัณฑ์หนึ่งที่เราสนับสนุนชมรมคนพิการตำบลท่าสะอาดไปสอนเขาและหาช่องทางจัดจำหน่ายให้เขา ...” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 16, 10 มิถุนายน 2568)

ภาคประชาสังคมตระหนักถึงความสำคัญของการเปลี่ยนทัศนคติของสังคมที่มีต่อคนพิการ โดยเสนอให้มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ การฝึกอบรมในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ และลดอคติที่มีต่อความพิการ โดยเฉพาะในด้านการจ้างงาน ทั้งยังสนับสนุนให้คนพิการมีบทบาทในกิจกรรมสาธารณะ เพื่อแสดงให้เห็นถึงศักยภาพและคุณค่าของตนเอง

สรุปผลการสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง มีดังนี้

1. การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ
    - คนพิการต้องการพัฒนาทักษะเฉพาะทาง เช่น งานฝีมือ การเพาะเห็ด เกษตรปลอดสารพิษ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

- ภาคประชาสังคมสนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้ เช่น จักสาน รีไซเคิลพลาสติก ทำน้ำมันหอมระเหย และหาช่องทางตลาดให้
- มีข้อเสนอจัดทำ แผนพัฒนารายบุคคล (IDP) เพื่อให้การฝึกอบรมสอดคล้องกับศักยภาพและความสนใจของแต่ละคน

2. การสนับสนุนจากภาครัฐ
    - รัฐควรสนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก
    - มีการทำงานร่วมกับท้องถิ่นและหน่วยงาน เช่น เกษตรอำเภอ ปศุสัตว์ ประมง เพื่อสนับสนุนวัสดุและการอบรม
    - ภาคประชาสังคมทำหน้าที่เป็น ตัวกลางเชื่อมชุมชนกับรัฐ เพื่อนำเสนอความต้องการจริงของคนพิการ
3. การมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย
    - สร้างเครือข่ายความร่วมมือหลายระดับ ทั้งชุมชน จังหวัด และเอกชน
    - ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุน ตลาดแรงงาน และโอกาสประกอบอาชีพ
    - เน้นการสร้าง เจตคติที่ดีในสังคม มองว่าคนพิการเป็นพลังของชุมชน ไม่ใช่ภาระ
4. การให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ
    - มีข้อเสนอให้จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพเฉพาะทางสำหรับคนพิการ
    - ใช้เทคโนโลยีช่วยประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนาอาชีพ (IDP)
    - สนับสนุนให้ใช้สิทธิตามกฎหมาย เช่น การจ้างงานคนพิการตาม มาตรา 35 ของ พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
5. การสร้างความตระหนักรู้ในสังคม
    - จัดกิจกรรมรณรงค์ การอบรมในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน เพื่อลดอคติทางสังคม
    - ส่งเสริมบทบาทของคนพิการในกิจกรรมสาธารณะ เพื่อแสดงศักยภาพและคุณค่า
    - ภาคประชาสังคมทำหน้าที่ ประสานงานระหว่างชุมชนกับรัฐ เพื่อนำเสนอความต้องการที่แท้จริง

ตารางสรุปการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง

ปัจจัยนำเข้า (Input)	กระบวนการ (Process)	เงื่อนไขเสริม (Supportive Factors)	ผลลัพธ์ (Output)
- ความร่วมมือจากภาคประชาสังคม ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานรัฐ - ทรัพยากรและกิจกรรมรณรงค์	- จัดกิจกรรมรณรงค์ในชุมชน โรงเรียน และครอบครัว - จัดฝึกอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและศักยภาพของคนพิการ - ส่งเสริมให้คนพิการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ	- การมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วน (รัฐ เอกชน ชุมชน) - การสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น	- สังคมมีทัศนคติเชิงบวกต่อคนพิการ - ลดอคติโดยเฉพาะด้านการจ้างงาน - คนพิการได้เข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะ - คนพิการแสดงศักยภาพและคุณค่าของตนเองต่อสังคม

2 ตารางสรุปการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม

4.3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่า อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย เป็นพื้นที่ที่มีการดำเนินงานด้านการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการอย่างเป็นรูปธรรม โดยมี ภาคประชาสังคมทำหน้าที่เป็นกลไกกลาง ที่เชื่อมโยงการทำงานระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นแนวทางที่สำคัญในการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับคนพิการอย่างเท่าเทียมและยั่งยืน ทั้งนี้ สามารถสังเคราะห์แนวทางได้เป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ
2. การสนับสนุนจากภาครัฐ

3. การมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย

4. การให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ

5. การสร้างความตระหนักรู้ในสังคม

ผลการวิเคราะห์

1. การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ

การพัฒนาทักษะอาชีพถือเป็นกลไกหลักในการสร้างความสามารถในการประกอบอาชีพของคนพิการ ภาคประชาสังคมมีบทบาทสำคัญในการจัดหลักสูตรฝึกอบรมที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งงานฝีมือ การเกษตรปลอดสารพิษ การรีไซเคิล และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล นอกจากนั้นยังมีการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างช่องทางการจำหน่าย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการบูรณาการระหว่างการพัฒนาทักษะและการเข้าถึงตลาด ขณะเดียวกัน ได้มีข้อเสนอให้จัดทำ แผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan: IDP) เพื่อกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศักยภาพ ความสนใจ และข้อจำกัดของคนพิการแต่ละคน แนวทางนี้ช่วยให้การฝึกอบรมมีความเหมาะสม เป็นระบบ และนำไปสู่การสร้างอาชีพที่ยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

2. การสนับสนุนจากภาครัฐ

ภาคประชาสังคมมีบทบาทในฐานะ “ผู้ผลักดันและประสานงาน” เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของคนพิการ เช่น งบประมาณ อุปกรณ์ฝึกอาชีพ และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน อีกทั้งยังประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เกษตรอำเภอ ปศุสัตว์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนองค์ความรู้และวัสดุที่สอดคล้องกับความต้องการของคนพิการ การสนับสนุนเชิงนโยบายและการจัดหาแหล่งทุน เช่น กองทุนกู้ยืมแบบปลอดดอกเบี้ย จึงเป็นแนวทางสำคัญที่จะทำให้คนพิการสามารถเข้าถึงทรัพยากรและโอกาสทางเศรษฐกิจได้อย่างเท่าเทียม

3. การมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย

การสร้างเครือข่ายเป็นอีกหนึ่งแนวทางที่ภาคประชาสังคมดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม โดยทำหน้าที่เป็น “ตัวกลาง” ที่เชื่อมโยงคนพิการกับชุมชน หน่วยงานรัฐ และภาคเอกชน เครือข่ายดังกล่าวไม่เพียงแต่เปิดโอกาสให้คนพิการเข้าถึงแหล่งทุนและตลาดแรงงาน แต่ยังสร้างพื้นที่ให้คนพิการสามารถแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ร่วมกับผู้อื่น อันจะนำไปสู่การเพิ่มพลังทางสังคมและการเสริมสร้างศักยภาพในระยะยาว แนวทางนี้สอดคล้องกับแนวคิด “การมีส่วนร่วมของชุมชน” ที่เน้นให้กลุ่มเป้าหมายไม่เพียงเป็นผู้รับการช่วยเหลือ แต่เป็นผู้มีบทบาทร่วมในการขับเคลื่อนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับตนเอง

4. การให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ

การแนะแนวอาชีพเป็นอีกกลไกหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ แนวทางที่เสนอคือการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาด้านอาชีพเฉพาะทางในพื้นที่ โดยบูรณาการเทคโนโลยีในการประเมินศักยภาพของคนพิการรายบุคคล เพื่อจัดทำแผนพัฒนาอาชีพที่ชัดเจนและเหมาะสม ทั้งนี้ การแนะแนวอาชีพควรดำเนินควบคู่กับการให้ความรู้ด้านสิทธิและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น การจ้างงานตาม มาตรา 35 ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นสิทธิที่ช่วยให้คนพิการสามารถเข้าถึงการจ้างงานอย่างเป็นธรรมและมีความมั่นคง

5. การสร้างความตระหนักรู้ในสังคม

แนวทางที่สำคัญอีกด้านหนึ่ง คือ การสร้างความตระหนักรู้และปรับทัศนคติของสังคมต่อคนพิการ ภาคประชาสังคมได้เสนอให้มีการจัดกิจกรรมรณรงค์และให้ความรู้ในครอบครัว โรงเรียน หน่วยงานราชการ และองค์กรเอกชน เพื่อสร้างความเข้าใจ ลดอคติ และส่งเสริมการยอมรับในศักยภาพของคนพิการ การเปิดโอกาสให้คนพิการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะจึงไม่เพียงแต่เป็นเวทีแสดงศักยภาพ แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำให้สังคมเห็นคุณค่า และยอมรับว่าคนพิการสามารถเป็น “พลังของสังคม” ได้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป

โดยสรุปแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง มีดังนี้

1. **การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ** ภาคประชาสังคมจัดอบรมอาชีพที่เหมาะกับศักยภาพของคนพิการ พร้อมวางแผนพัฒนารายบุคคลเพื่อความต่อเนื่องและยั่งยืน

2. **การสนับสนุนจากภาครัฐ** มีการผลักดันให้รัฐจัดงบประมาณ อุปกรณ์ และองค์ความรู้ พร้อมประสานกับหน่วยงานท้องถิ่นและกองทุนต่างๆ

3. **การมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย** สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างรัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อเปิดโอกาสเข้าถึงตลาด แหล่งทุน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4. **การให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ** จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาเฉพาะทาง ใช้เทคโนโลยีช่วยประเมินศักยภาพ และให้ความรู้ด้านสิทธิและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5. **การสร้างความตระหนักรู้ในสังคม** รณรงค์ให้สังคมเข้าใจและยอมรับศักยภาพคนพิการ ลดอคติ และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ

สรุปตารางแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง

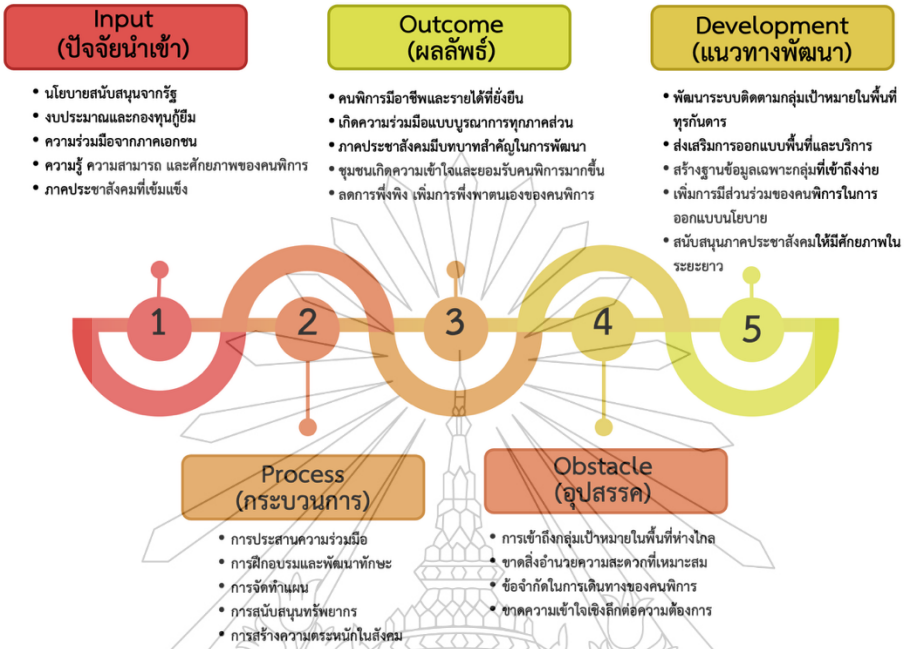
ปัจจัยนำเข้า (Input)	**กระบวนการ (Process)**	**เงื่อนไขเสริม (Supportive Factors)**	**ผลลัพธ์ (Output)**
- งบประมาณ อุปกรณ์ และองค์ความรู้จากรัฐและภาคประชาสังคม - เครือข่ายความร่วมมือระหว่างรัฐ เอกชน และชุมชน	- จัดฝึกอบรมและพัฒนาทักษะอาชีพที่เหมาะสมกับคนพิการ - การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม - การให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ - การรณรงค์สร้างความตระหนักรู้	- การเข้าถึงง่ายใกล้บ้าน - การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม - การปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการเฉพาะบุคคล	- คนพิการมีทักษะใหม่ที่เหมาะสม - มีรายได้และพึ่งพาตนเองได้ - ลดการพึ่งพาครอบครัวและรัฐ - ได้รับการยอมรับและมีบทบาทในสังคม

3 ตารางแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วม

มหามกุฏราชวิทยาลัย

แนวทางการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ

ไม่พบรายการสารบัญภาพ

รูปภาพ 1 องค์ความรู้

องค์ความรู้ใหม่

การเตรียมปัจจัยนำเข้า (Input)

เริ่มจากการจัดหาและสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น ได้แก่ งบประมาณจากภาครัฐและท้องถิ่น อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการทำงานของคนพิการ องค์ความรู้ด้านวิชาชีพ รวมถึงการดึงภาคเอกชนและประชาสังคมเข้ามาร่วมสนับสนุน เพื่อสร้างฐานที่แข็งแรงในการดำเนินงาน

การดำเนินกระบวนการ (Process)

มีการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะที่เหมาะสมกับศักยภาพเฉพาะบุคคล การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การให้คำปรึกษาแนะแนวอาชีพ และการสร้างความตระหนักรู้ในสังคม โดยเน้นการเรียนรู้ที่เข้าถึงง่าย ใกล้บ้าน และมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วน

การพัฒนาและติดตาม (Development/Supportive Factors)

ดำเนินการพัฒนาในเชิงระบบ เช่น การจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล (IDP) การออกแบบกิจกรรมที่เหมาะกับศักยภาพ การจัดทำฐานข้อมูลเฉพาะกลุ่ม และการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้แนวทางการสนับสนุนสอดคล้องกับความต้องการจริง

การบรรลุผลลัพธ์ (Outcome)

เมื่อผ่านกระบวนการครบถ้วน คนพิการจะได้รับทักษะใหม่ที่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้จริง มีรายได้ที่มั่นคง สามารถพึ่งพาตนเอง ลดการพึ่งพิงครอบครัวและรัฐ และได้รับการยอมรับจากสังคม ขณะเดียวกันชุมชนเองก็จะมีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของคนพิการมากขึ้น

ประโยชน์ได้รับ

1. คนพิการ ได้รับทักษะอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง สามารถสร้างรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รู้สึกมีคุณค่า และได้รับการยอมรับจากสังคม
2. ครอบครัวคนพิการ ภาระทางเศรษฐกิจ เนื่องจากคนพิการสามารถช่วยเหลือตนเองและมีส่วนร่วมในการสร้างรายได้ของครอบครัว
3. ชุมชน เกิดทัศนคติที่ดีต่อคนพิการ เห็นคุณค่าของความหลากหลาย และเกิดความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาชุมชนร่วมกัน
4. ภาครัฐและท้องถิ่น ช่วยลดภาระการจัดสรรงบประมาณเพื่อการสงเคราะห์ในระยะยาว และบรรลุเป้าหมายด้านการพัฒนาสังคมที่ครอบคลุมและเท่าเทียม
5. ภาคประชาสังคมและเอกชน มีบทบาทสำคัญในการสร้างสังคมที่มีส่วนร่วม และสามารถนำโมเดลนี้ไปปรับใช้ในพื้นที่อื่นเพื่อขยายผลการพัฒนาได้

มหามกุฏราชวิทยาลัย

บทที่ 5
ผลการวิจัย

5.1. สรุปผลการวิจัย

5.1.1. การส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของภาคประชาสังคม

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย” พบว่า ภาคประชาสังคมในพื้นที่อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ ทั้งในด้านการสนับสนุนเชิงโครงสร้าง การพัฒนาศักยภาพ และการสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนและตลาดแรงงาน โดยภาคประชาสังคมทำหน้าที่เป็นกลไกเชื่อมประสานระหว่างคนพิการ ชุมชน หน่วยงานรัฐ และภาคเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรี มีรายได้พึ่งพาตนเอง และมีส่วนร่วมในสังคมอย่างเท่าเทียม

การดำเนินงานของภาคประชาสังคมเริ่มตั้งแต่การ วิเคราะห์ศักยภาพเฉพาะบุคคลของคนพิการ ผ่านการลงพื้นที่ สำรวจข้อจำกัด ความถนัด และความต้องการของแต่ละราย ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะถูกใช้ในการออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทจริง เช่น การจักสาน การปลูกผักระบบน้ำหยด การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการขายของออนไลน์ การทำผลิตภัณฑ์จากวัสดุเหลือใช้ การทำอาหาร การบริการ และงานรับจ้างในชุมชน โดยเน้นทักษะที่ทำได้จากบ้านหรือในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้เหมาะกับข้อจำกัดด้านร่างกายและการเดินทางของคนพิการ

นอกจากนี้ ภาคประชาสังคมยังมีบทบาทในการ จัดหาอุปกรณ์ วัสดุการผลิต และร่วมประสานกับหน่วยงานรัฐ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เกษตรอำเภอ ปศุสัตว์ พัฒนาที่ดิน และพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงแหล่งทุนสนับสนุน เช่น กองทุนฟื้นฟูฯ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และทุนสนับสนุนตามมาตรา 35 ตลอดจนเสนอให้มีการฝึกอบรมโดยวิทยากรที่เข้าใจศักยภาพเฉพาะด้านของผู้พิการแต่ละประเภท เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคประชาสังคมยังมีบทบาทในการ สร้างเครือข่าย และเชื่อมโยงกับภาคเอกชน เพื่อส่งเสริมการจ้างงานและจัดตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ของคนพิการ ตัวอย่างเช่น การร่วมมือกับบริษัทเอกชนในโครงการรีไซเคิลขวดพลาสติก หรือผลิตภัณฑ์น้ำมันหอมระเหย ซึ่งเป็นช่องทางหนึ่งที่คนพิการสามารถนำผลผลิตจากตนเองไปจำหน่ายได้จริง โดยมีผู้ประกอบการรับซื้อในราคายุติธรรม

ในด้าน การแนะแนวอาชีพและให้คำปรึกษา ภาคประชาสังคมมีข้อเสนอให้จัดตั้งศูนย์บริการเฉพาะด้านสำหรับคนพิการในระดับตำบล เพื่อประเมินความถนัดทางอาชีพ วางแผนพัฒนาอาชีพรายบุคคล (Individual Development Plan: IDP) และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง โดยผู้ปฏิบัติงานควรมีความเข้าใจในข้อจำกัดเฉพาะของคนพิการและสามารถให้คำแนะนำได้อย่างตรงจุด ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่า คนพิการมีแนวทางประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงในชีวิตประจำวันของตนเอง

การส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของภาคประชาสังคมในพื้นที่ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาด้วง มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมอาชีพคนพิการ โดยยึดหลักความเข้าใจบริบท ความร่วมมือระหว่างภาคส่วน และการส่งเสริมศักยภาพที่สอดคล้องกับชีวิตจริงของคนพิการ จึงสามารถกล่าวได้ว่า เป็นกลไกสำคัญที่ทำให้การส่งเสริมอาชีพของคนพิการในพื้นที่สามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นต้นแบบที่สามารถขยายผลไปยังพื้นที่อื่นได้ในอนาคต

5.1.2. การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง

จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย มีความโดดเด่นทั้งในเชิงปฏิบัติและเชิงนโยบาย โดยภาคประชาสังคมซึ่งประกอบด้วยกลุ่มองค์กรในชุมชน ผู้นำท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน และชมรมเพื่อคนพิการ ได้เข้ามามีบทบาทอย่างต่อเนื่องในทุกขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาอาชีพ ตั้งแต่การวางแผน การประสานงาน การสนับสนุนทรัพยากร การฝึกอบรม การติดตามผล ตลอดจนการส่งต่อโอกาสในตลาดแรงงาน

ลักษณะของการมีส่วนร่วมปรากฏในหลายระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัวและชุมชนที่ร่วมกันถ่ายทอดภูมิปัญญา ทักษะพื้นฐาน และช่วยเหลือกันในด้านแรงงานและอุปกรณ์ ไปจนถึงระดับองค์กรที่มีการจัดกิจกรรมฝึกอบรม ส่งเสริมอาชีพ และร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการผลักดันนโยบาย เช่น การเสนอให้มีการจ้างงานคนพิการตามมาตรา 35 หรือการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจัดหาแหล่งทุนและการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ของคนพิการ

ภาคประชาสังคมยังทำหน้าที่เป็น “ตัวกลาง” ที่สำคัญระหว่างคนพิการกับระบบราชการและตลาดแรงงาน โดยอาศัยความใกล้ชิด ความเข้าใจในบริบทของชุมชน และการมีความเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งทำให้สามารถถ่ายทอดความต้องการของคนพิการได้อย่างชัดเจนและตรงจุด ทั้งนี้

ยังมีบทบาทในการสร้างแรงจูงใจและความเชื่อมั่นให้กับคนพิการให้กล้าออกมาใช้ศักยภาพของตนเองเพื่อประกอบอาชีพและพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ยังสะท้อนว่า การมีส่วนร่วมดังกล่าวมิได้จำกัดอยู่เพียงในรูปแบบของโครงการหรือกิจกรรมเท่านั้น แต่ยังแฝงอยู่ในความสัมพันธ์ที่เป็นธรรมชาติของชุมชน เช่น การแบ่งปันแรงงาน การให้คำแนะนำ การสนับสนุนอุปกรณ์ และการเปิดพื้นที่ให้คนพิการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะของชุมชนอย่างเท่าเทียม ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นปัจจัยเกื้อหนุนสำคัญต่อการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของคนพิการในระยะยาว

5.1.3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ร่วมกับการสังเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูลภาคประชาสังคม หน่วยงานราชการ และผู้ดูแลคนพิการ สามารถเสนอแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการพัฒนาอาชีพสำหรับคนพิการในพื้นที่อำเภอนาด้วง ได้ดังนี้

1. ควรมีการจัดตั้ง ศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จในระดับตำบล (One-Stop Service for Disability Employment) ที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางข้อมูล ให้คำปรึกษา แนะแนวอาชีพ ประเมินความถนัด และให้บริการด้านสิทธิประโยชน์ โดยมีเจ้าหน้าที่ที่ผ่านการอบรมเฉพาะทางร่วมกับผู้แทนจากภาคประชาสังคมและหน่วยงานในพื้นที่

2. ควรพัฒนากลไกความร่วมมือเชิงเครือข่าย ระหว่างองค์กรท้องถิ่น กลุ่มอาชีพ ชมรมคนพิการ ภาคเอกชน และหน่วยงานราชการ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทรัพยากร และการสนับสนุนในเชิงระบบ โดยเฉพาะการร่วมกันวางแผนฝึกอาชีพ การออกแบบหลักสูตรที่เหมาะสม และการประสานตลาดรองรับผลผลิตหรือบริการของคนพิการ

3. ควรส่งเสริมมาตรการจูงใจให้ภาคเอกชน จ้างงานคนพิการ เช่น การลดหย่อนภาษี การมอบรางวัลแก่สถานประกอบการที่จ้างงานคนพิการ หรือการสร้างระบบรับรองมาตรฐานสถานประกอบการที่เป็นมิตรกับคนพิการ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจที่ยั่งยืน

4. ควรมีการรณรงค์สร้างเจตคติที่ดีของสังคมต่อคนพิการ ผ่านกิจกรรมในโรงเรียน หน่วยงานราชการ และสื่อมวลชน เพื่อลดอคติและเปิดพื้นที่ทางสังคมให้คนพิการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม ทั้งยังส่งเสริมให้คนพิการได้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการกำหนดแนวทางพัฒนาในระดับท้องถิ่น

5. ควรมีระบบติดตามและประเมินผล อย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับรายบุคคลและระดับพื้นที่ เพื่อวัดผลกระทบของการส่งเสริมอาชีพและการมีส่วนร่วม พร้อมทั้งปรับปรุงแนวทางให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

แนวทางทั้งหมดนี้หากดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จะช่วยให้การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพคนพิการในอำเภอนาด้วง มีความเข้มแข็ง ยั่งยืน และสามารถขยายผลสู่พื้นที่อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2. อภิปรายผล

5.2.1. การส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของภาคประชาสังคม

จากข้อค้นพบที่ผู้วิจัยได้สรุปในวัตถุประสงค์การส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของภาคประชาสังคม พบว่า ภาคประชาสังคมในพื้นที่อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ ทั้งในด้านการสนับสนุนเชิงโครงสร้าง การพัฒนาศักยภาพ และการสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนและตลาดแรงงาน โดยภาคประชาสังคมทำหน้าที่เป็นกลไกเชื่อมประสานระหว่างคนพิการ ชุมชน หน่วยงานรัฐ และภาคเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎี **อภิชาติ การุณกรสกุล ประธานมูลนิธินวัตกรรมทางสังคม (ไทยรัฐออนไลน์, 2561**)

กล่าวว่า พ.ร.บ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กำหนดให้สถานประกอบการที่มีพนักงาน 100 คน ต้องจ้างงานคนพิการ 1 คน สร้างโอกาสให้คนพิการมีงานทำใกล้บ้านและมีอาชีพอิสระ สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรีและถือเป็นการส่งเสริมภารกิจด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทโดยตรงอีกด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎี **ระภีภัทร์ วงษ์ภักดี (2542)**

กล่าวว่า แนวคิดด้านอาชีพคนพิการให้ความสำคัญกับงานเป็นเป้าหมายอันจำเป็นของคนพิการ เนื่องมากจากความกดดันหรือความต้องการทางเศรษฐกิจและจิตวิทยาสังคมในสังคมส่วนใหญ่ กล่าวคือ คนพิการและครอบครัวคนพิการต้องการมีรายได้จากการทำงานเช่นเดียวกับครอบครัวอื่นๆ โดยทั่วไป เพราะไม่สามารถอยู่ได้โดยไม่มีรายได้ประจำ ในแง่ค่านิยมของคนในสังคมซึ่งอยู่ที่การทำงาน ก่อให้เกิดผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจการทำงานนับว่าเป็นคุณค่าสูงส่งสำหรับคนทุกชาติ ทุกภาษา ทุกวัฒนธรรม เพราะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ชีวิตมีความสมบูรณ์ ดังนั้นเมื่อเกิดความพิการและไม่สามารถทำงานได้ คนพิการจะถูกตัดสินว่าเป็นผู้ล้มเหลวในชีวิตที่ไม่อาจเท่าเทียมกับบุคคลอื่นในสังคมเดียวกัน คนพิการต้องการมีส่วนร่วมในการใช้ชีวิตอย่างปกติในสังคม ในครอบครัว ในโรงเรียนและใน

สถานที่ทำงาน ซึ่งเป็นแหล่งสร้างสรรค์ความสัมพันธ์และการพัฒนาทักษะทางสังคม บุคคลจะมีสถานะทางสังคมสูงหรือต่ำ ขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมดังกล่าว ถ้าคนพิการขาดโอกาสของการมีส่วนร่วมดังกล่าวก็เท่ากับว่าคนพิการได้ถูกขัดขวางอย่างรุนแรงในการอยู่ร่วมกันในสังคม คุณค่าของการมีงานทำที่เหมาะสมเกิดจากความจริงที่ว่างานนั้นทำให้ชีวิตความเป็นอยู่มีกฎเกณฑ์เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สานนท์ ด่านภักดี - และจุฬาพร ศรีรังสรรค์ (2563)**

ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบและแนวทางการส่งเสริมกลุ่มอาชีพคนพิการจังหวัดชัยภูมิ ผลวิจัยพบว่า กลุ่มอาชีพทอผ้าขาวม้าหนองบัวแดง พบว่า แนวทางส่งเสริมอาชีพ ควรมีสถานที่ตั้งกลุ่มและที่พักตลาด พาหนะการเดินทางจำหน่ายสินค้ากลุ่มอาชีพหัตถกรรมบ้านท่ามะไฟหวานควรได้รับการอบรมพัฒนาทักษะฝีมือ ตามตลาดต้องการ แบ่งงานไปตามบ้านที่อยู่ของคนพิการ กลุ่มอาชีพ ทอผ้าไหมท่ามะไฟหวาน รูปแบบการรวมกลุ่มอาชีพ กลุ่มได้มีการกำหนดระเบียบอย่างเป็น ลายลักษณ์อักษร มีการสนับสนุนจากแหล่งทุน สมาชิกกลุ่มกู้เงินจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นรายบุคคล กลุ่มอาชีพนวด/สมาคมคนพิการ(ตาบอด) จังหวัดชัยภูมิ แนวทางการส่งเสริมอาชีพ ควรได้รับโอกาสในการมีงานทำให้แก่ คนตาบอดและการพัฒนาศักยภาพฝึกทักษะที่จำเป็นเหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิต ให้มีความรู้และทักษะวิชานวดแผนไทย ตามหลักวิชาที่ว่าด้วยศาสตร์แห่ง การนวดแผนไทยเป็นหลักในการนำไปประกอบอาชีพ ให้โอกาสทางสังคมและอยู่ในพื้นที่ที่หน่วยงานของรัฐบาลไม่สามารถเข้าถึงได้มีโอกาสเข้ามาฝึกอาชีพและพัฒนาตนเองได้อยู่ร่วมกับบุคคลทั่วไปในสังคม

5.2.2. การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง

จากข้อค้นพบที่ผู้วิจัยได้สรุปในวัตถุประสงค์การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง มีความโดดเด่นทั้งในเชิงปฏิบัติและเชิงนโยบาย โดยภาคประชาสังคมซึ่งประกอบด้วยกลุ่มองค์กรในชุมชน ผู้นำท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน และชมรมเพื่อคนพิการ ได้เข้ามามีบทบาทอย่างต่อเนื่องในทุกขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎี **Fung, A. (2006)**

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ไม่เพียงแต่ช่วยให้ประชาชนรู้สึกมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ แต่ยังส่งผลให้เกิดความโปร่งใสและความรับผิดชอบในรัฐบาล นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นในระบบประชาธิปไตยและส่งเสริมการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน โดยสามารถกล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างสังคมที่เป็นธรรมและมีความเสมอภาค นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎี **Arnstein, S. R. (1969)**

การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน (Public Participation) เป็นแนวคิดที่มีความสำคัญในกระบวนการบริหารจัดการและการพัฒนาสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของประชาธิปไตย แนวคิดนี้เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อชีวิตและชุมชนของตนเอง ซึ่งสามารถแสดงออกได้ในหลายรูปแบบ เช่น การเข้าร่วมประชุมชุมชน การให้ข้อเสนอแนะ การลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง หรือการเข้าร่วมโครงการพัฒนาต่าง ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **บัวแก้ว ทองมี- ศิริณา จิตต์จรัส (2562)**

ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของสถานประกอบการในจังหวัดนครปฐม 1) สภาพ ปัญหาและความต้องการอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านสภาพการจ้างงานคนพิการ ด้านความต้องการในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการและด้านปัญหาในการจ้างงานคนพิการ ตามลำดับ 2) แนวทางการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของสถานประกอบการในจังหวัดนครปฐม มีแนวทาง 3 ด้าน คือ ด้านสภาพการจ้างงานคนพิการ โดยการให้ความรู้ผู้ปฏิบัติงานด้านระเบียบข้อกฎหมายให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ด้านปัญหาในการจ้างงานคนพิการ มีการบูรณาการกับหน่วยงานเพื่อเตรียมความพร้อมคนพิการก่อนเข้าสู่การมีงานทำและด้านความต้องการในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ มีองค์กรตัวกลางที่เชื่อมโยงระหว่างสถานประกอบการและคนพิการ

5.2.3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎี **ประพันธ์ สุทธิสาร (2563)**

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ องค์กรภาคประชาสังคมมักจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ เช่น การจัดสัมมนา การทำโครงการร่วมกับชุมชนและการส่งเสริมให้ประชาชนใช้สิทธิในการตรวจสอบการทำงานของรัฐ การมีส่วนร่วมเหล่านี้ช่วยสร้างความรับผิดชอบและความโปร่งใสในกระบวนการพัฒนา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎี **(พระมหาสมควร สีสงคราม, 2550)**

สัปปุริสธรรม 7 จึงเป็นหลักธรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลเป็นผู้สมบูรณ์ในความดี เหมาะสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำ ไม่ว่าจะเป็นหัวหน้าหรือผู้บริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ที่ต้องดูแลและบริหารคนจำเป็นต้องเข้าใจเหตุและผล รู้จักตนเองและผู้อื่น ตระหนักถึงกาลเทศะ และเข้าใจความสามารถตลอดจนความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้สามารถบริหารงานและบุคลากรได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สัมฤทธิ์ ชาภิรมย์ (2565)**

ทำการศึกษาเรื่อง สวัสดิการด้านอาชีพและการมีงานทำของคนพิการ การขับเคลื่อนโดยภาคประชาสังคม ผลการศึกษาพบว่า 1479 สายด่วน คนพิการ ให้บริการโดยคนพิการและเพื่อคนพิการ ระหว่าง เดือนมกราคม 2556 ถึงกรกฎาคม 2565 จำนวน 77,301 ราย ในด้านการให้ข้อมูลแก่คนพิการตามความต้องการได้อย่างครบถ้วน การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะทุกระดับ การขยายผลในทำงานร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมีความพยายามสร้างกิจกรรมเสริมแรงบันดาลใจแก่คนพิการและพัฒนาระบบบริการให้เข้าถึงได้ง่ายแม้ว่าจะมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณ ข้อเสนอแนะต่อรัฐจากการศึกษาครั้ง คือ รัฐควรส่งเสริมให้ 1479 เป็นกลไกสำคัญในการให้บริการด้านการส่งเสริมอาชีพคนพิการ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิคนพิการ สนับสนุนให้ 1479 จัดกิจกรรมกลุ่มให้กับคนพิการเป็นการสร้างแรงบันดาลใจสู่เส้นทางอาชีพที่ยั่งยืนโดยร่วมกับภาคีทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่องพัฒนาระบบ 1479 ให้สามารถเข้าถึงง่ายผ่านมือถือ พร้อมทั้งมีระบบสนับสนุน หรือบริจาคที่สะดวกทั้งผู้ให้และผู้รับและสนับสนุนการดำเนินงาน 1479 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

5.3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและการอภิปรายผล สามารถนำเสนอข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย และพื้นที่อื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน ดังนี้

5.3.1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.3.1.1 จัดทำฐานข้อมูลคนพิการเชิงลึกแบบครบวงจร ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลที่ครอบคลุมไม่เพียงแค่ประเภทความพิการ แต่ยังรวมถึงศักยภาพ ความสนใจ ประสบการณ์ฝึกอบรม อุปสรรคในการประกอบอาชีพ และความต้องการเฉพาะบุคคลของคนพิการในพื้นที่อย่างละเอียดและเป็นปัจจุบัน โดยให้ข้อมูลนี้เชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดและประเทศ เพื่อให้การออกแบบนโยบายและการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างแม่นยำและตอบสนองความต้องการที่แท้จริง

5.3.1.2 บูรณาการนโยบายส่งเสริมอาชีพคนพิการเข้ากับแผนพัฒนาท้องถิ่นและจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานระดับจังหวัดควรบรรจุนโยบายและแผนงานด้านการส่งเสริมอาชีพคนพิการไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นและจังหวัดอย่างชัดเจน กำหนดงบประมาณที่เพียงพอและมอบหมายบุคลากรผู้รับผิดชอบโดยตรง เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง ความรับผิดชอบ และความยั่งยืนในการดำเนินงาน ไม่ใช่เพียงแค่โครงการชั่วคราว

5.3.1.3 สนับสนุนและส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมอาชีพคนพิการระดับท้องถิ่น ภาครัฐควรพิจารณาจัดตั้งหรือสนับสนุนกองทุนเฉพาะสำหรับการส่งเสริมอาชีพคนพิการในระดับ

ท้องถิ่น โดยมีคณะกรรมการบริหารกองทุนที่มาจากหลายภาคส่วน (ภาครัฐ ภาคประชาสังคม คนพิการ) และมีกลไกการเข้าถึงเงินทุนที่ง่ายและโปร่งใส เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนและทุนเริ่มต้นในการประกอบอาชีพ

5.3.1.4 พัฒนากลไกการสนับสนุนการจ้างงานคนพิการในภาคเอกชนที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ควรมีมาตรการส่งเสริมการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการภาคเอกชนอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การจัดโควต้าการจ้างงานในโครงการของรัฐ และการติดตามตรวจสอบเพื่อให้เกิดการจ้างงานจริง ไม่ใช่เพียงการจ่ายเงินสมทบกองทุน

5.3.2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 การศึกษาผลลัพธ์และผลกระทบเชิงปริมาณ ควรมีการศึกษาเชิงปริมาณเพิ่มเติมเพื่อประเมินผลลัพธ์และผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของการส่งเสริมอาชีพที่มีต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการและครอบครัวในระยะยาว เช่น การเปลี่ยนแปลงรายได้ ความพึงพอใจในชีวิต และการลดพึ่งพิงผู้อื่น

การศึกษาเปรียบเทียบในบริบทที่หลากหลาย ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพคนพิการในพื้นที่ที่มีบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เพื่อค้นหาปัจจัยความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค และรูปแบบการดำเนินงานที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่

5.3.2.2 การศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ควรมีการศึกษาเจาะลึกถึงแนวทางการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ก้าวหน้า (Assistive Technology) มาประยุกต์ใช้ในการฝึกอบรม การประกอบอาชีพ และการเข้าถึงตลาดของคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

5.3.2.3 การศึกษาบทบาทของคนพิการในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ควรมีการศึกษาบทบาทของคนพิการที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ หรือผู้พิการที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำและเป็นต้นแบบในการสร้างแรงบันดาลใจและขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในชุมชน เพื่อให้เห็นถึงมิติของความเป็นผู้นำและความเข้มแข็งจากภายในกลุ่มคนพิการ

บรรณานุกรม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2557). **รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ.

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2564). **แนวทางการสร้างอาชีพสำหรับคนพิการ.** สืบค้นจาก [https://dep.go.th/th/law-academic/knowledge-base/disabled-person-situation].

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2559). **แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560-2564**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ.

กระทรวงแรงงาน. (2558). **รายงานประจำปี 2557**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน.

กระทรวงสาธารณสุข. (2555). **บทบาทภาครัฐเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. กรุงเทพมหานคร**: สามเจริญพาณิชย์.

กมลพรรณ พันพึ่ง. (2547). **รายงานวิจัยการดำรงชีวิตอิสระคนพิการ เส้นทางและก้าวต่อไปในอนาคต.ชลบุรี:** โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ พัทยา.

แก้ว ชิดตะขบ. (2554).**หลักสัปปุริสธรรม 7**. นิตยสารธรรมลีลา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. ฉบับที่ 131 ตุลาคม 2554.

กุลรัตน์, น. (2561). **ภาคประชาสังคมในประเทศไทย: ประวัติศาสตร์และบทบาท.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ขงจื๊อ. (2563). คัมภีร์หลุนอวี่ *(The Analects).* แปลโดย สมชาย พิธีการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560 - 2564**. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ.

จารีรัตน์และคณะ. (2544).**โครงการศึกษาและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนในระบบกับชุมชน เพื่อสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชน กรณีศึกษาพื้นที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นบุรีรัมย์ ในเขตการเคลื่อนไหวของโรงเรียนชุมชนอีสาน:รายงานวิจัย** , สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.

จักร ติงศภัทย์, กฤษฎา ปราโมทย์ธนา.(2552).**การบริหารงานภาครัฐแบบเครือข่าย** : มิติใหม่ของภาครัฐ / ผู้เขียน Stephen Goldsmith & William D. Eggers.

ชาติชาย ณ เชียงใหม่. (2533). **การมีส่วนร่วมของประชาชนและการสนับสนุนการพัฒนาขององค์กรประชาชน**. กรุงเทพฯ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ณฤทัย เกตุหอม. (2555). **ความต้องการได้รับสวัสดิการทางสังคมของคน พิการในเขตอำเภอบ่อทองจังหวัดชลบุรี**. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ธนวัฒน์ จินดาประดิษฐ์. (2543). **ธรรมาภิบาลและการบริหารรัฐกิจสมัยใหม่.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีรภัทร กิจจารักษ์.(2561). **การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระให้กับผู้พิการสายตาด้อยโอกาสในจังหวัดเพชรบูรณ์ : การประสานและการนโยบายไปปฏิบัติ.**วารสารวิจัยและพัฒนา,วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์| ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม พ.ศ. 2561)

ธีระพล อรุณะกสิกร. (2542). **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญชน.**

นฤมล นิราทร. (2543). **การสร้างเครือข่ายการทำงาน** : ข้อควรพิจารณาบางประการ .กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บัวแก้ว ทองมี , ศิริณา จิตต์จรัส.(2562). **แนวทางการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของสถานประกอบการในจังหวัดนครปฐม**. วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 ,2562

ปริษา จันทรวัชร. (2556). **การหนุนเสริมของครอบครัวและชุมชนในการปรับตัวของคนพิการ**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประพันธ์ สุทธิสาร. (2563). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น.** วารสารพัฒนาชุมชน, 12(1), 45-6.

พฤกษา พุฒิศรีเมธี, กฤชวรรธน์ โล่วัชรินทร์.(2563). **ศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น**. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2563.

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550. **กรุงเทพมหานคร:สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ** กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2546). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. กรุงเทพฯ: บริษัท สหธรรมมิก.

พระมหาสมควร สีสงคราม. (2550). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัปปุริสธรรมและพละธรรมกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัปปุริสธรรมและพละธรรมกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร.บัณฑิตวิทยาลัย**. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พระราชบัญญัติ **ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ** (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๖

นภารัตน์ กิตติรัตนมงคล. (2562). **การจัดการตนเองของภาคประชาสังคมเพื่อการเข้าสู่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตาก (ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์)**. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์,คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. (2559). **ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ กรุงเทพฯ**: คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับสยามรัฐ (เล่มที่ 11, หน้า 5)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับสยามรัฐ (เล่มที่ 23, หน้า 6)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

เมธาพร วิพัฒน์กิจวิไล. (2563). **การจ้างงานคนพิการในประเทศไทย: การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันภายใต้กรอบแนวคิดวงจรการบริหารจัดการภาครัฐที่มีพลเมืองตื่นรู้เป็นศูนย์กลาง.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐. (2560, 6 เมษายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 134, หน้า 8.

รุ่งโรจน์ เพชระบูรณิน. (2546) **"เครือข่ายภาคประชาสังคมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอรัปชั่น**." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาชนบทศึกษาและการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศุภชัย มูลชัย. (2562). **ความโปร่งใสและการตรวจสอบในระบบการเมืองไทย.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สัมฤทธิ์ ชาภิรมย์. (2565). **สวัสดิการด้านอาชีพและการมีงานทำของคนพิการ : การขับเคลื่อนโดยภาคประชาสังคม ผลการศึกษาพบว่า 1479 สายด่วน.** คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ,2565.

สานนท์ ด่านภักดี และจุฬาพร ศรีรังสรรค์.(2563). **รูปแบบและแนวทางการส่งเสริมกลุ่มอาชีพคนพิการจังหวัดชัยภูมิ**. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี,2563

เสรี พงศ์พิศ. (2548).**เครือข่าย: ยุทธวิธีเพื่อประชาคมเข้มข้นชุมชนเข้มแข็ง.** กรุงเทพมหานคร: โครงการมหาวิทยาลัยชีวิตสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน.

สุนทร. (2560). **“การเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคมและบทบาททางการเมืองในประเทศไทย”.** วารสารการเมืองการปกครอง, 2(1), 15-30.

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะอาด. (2564). **สำนักงานทะเบียนอำเภอ แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะอาด**. เข้าถึงเมื่อ 13 กันยายน 2566. URL : https://www.thasaatloei.go.th/plan/local/content/380

อาภรณ์ ภู่วิทยพันธุ์. (2550). **Competency Based HRM/HRD.**กรุงเทพฯ เอช อาร์ เซ็นเตอร์.

อเนก นาคะบุตร. (2533). **ชนบทไทยในสามทศวรรษที่ผ่านมากับบทเรียนของภูมิปัญญาไทยสู่ทิศทางการพึ่งตนเองของชนบทในอนาคต.** ใน ทิศทางหมู่บ้านไทย. กรุงเทพฯ:เจริญวิทย์การพิมพ์.

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ. (2559). **การเริ่มต้นธุรกิจของตนเอง**. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2550). **มาตรฐานและแนวทางปฏิบัติกองทุน**

ภาษาอังกฤษ

Arnstein, S. R. (1969). **“A Ladder of Citizen Participation”.** Journal of the American Institute of Planners.

Brown, M. E., Treviño, L. K., & Harrison, D. A. (2005). Ethical leadership: A social learning perspective for construct development and testing. **Organizational Behavior and Human Decision Processes**, *97*(2), 117-134.

Cohn, S. (2013). **“Public Participation in Planning”.** In: The International Encyclopedia of Geography.

Denhaedt, Robert B. and DenHaebt, Janet Vinzant. (2007). **The New Public Service : Serving Rather than Steering" Public Administration Review**. November December 2000, 60(6)

Denhardt, J. V., & Denhardt, R. B. (2003). **The New Public Service: Serving, Not Steering.** M.E. Sharpe.

Erwin, W. (1976). **Participation Management: Concept, Theory and Implementation**. Atlanta, G: Georgia State University Press.

Fung, A. (2006). **“Empowered Participation: Reinventing Urban Democracy”.** Princeton University Press.

Hammerman, S., & Maikowski, S. (1981). **The economics of Disability international perspection**. New York.

National Office for Empowerment of Persons with Disabilities. (2017). **Development Plan Disabled People act No. 5 Area 2560-2564**., Bangkok: Ministry of Social Development and Human Security.

Sawatsri, U. (2009). **The history of social model of disability and Thai society.** [Online]. URL : https://prachatai.com/journal/2009/09/25851 [19 September 2023]

Smith, J. (2020). **The Role of Civil Society in Vocational Development for People with Disabilities**. Journal of Disability Studies, 15(2), 112-130.

มหามกุฎราชวิทยาลัย

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

เรื่อง การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้ มี 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ **"แบบสำรวจความต้องการการส่งเสริมอาชีพของภาคประชาสังคมของคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย"**

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสัมภาษณ์นี้ จะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม ซึ่งจะไม่ส่งผลเสียต่อผู้ให้สัมภาษณ์ ทั้งในหน้าที่และการปฏิบัติงานแต่อย่างใด

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ..... นามสกุล.....

ที่อยู่ บ้านเลขที่.....หมู่ที่..... ตำบล.....

จังหวัด..... หมายเลขโทรศัพท์.....

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้การสัมภาษณ์

1. อายุ.....ปี 2. เพศ.....

3. ระดับการศึกษา..... 4. อาชีพ.....

5. รายได้/เดือน .....บาท 6.ประเภทความพิการ.....

ลงชื่อ.....(ผู้ให้สัมภาษณ์)

การบันทึกข้อมูล (ผู้วิจัย) / (จดบันทึก/บันทึกเสียง)

ผู้สัมภาษณ์ (ผู้วิจัย).....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา ..... ถึง ..... น.

สถานที่สัมภาษณ์.. .....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ **“แบบสำรวจความต้องการการส่งเสริมอาชีพของภาคประชาสังคมของคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย”**

1. การเปิดการสัมภาษณ์สร้างความคุ้นเคย

เริ่มการสนทนา

แนะนำตัว และบอกวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์เชิงลึก

1.1 ขอให้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ ไม่มีผลกระทบกับผู้สนทนาแต่อย่างใด เพราะจะไม่มีการอ้างอิงเป็นการบุคคลว่าใครพูด แต่จะนำเสนอเป็นความคิดเห็นส่วนรวม

1.2 ขออนุญาตเริ่มการสนทนา ขออนุญาตบันทึกเทปเพราะอาจจดไม่ทัน แต่เทปนี้จะไม่นำไปเผยแพร่ที่ไหน นอกจากผู้วิจัยจะนำมาเปิดฟังเพื่อสรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เท่านั้น

2. ข้อความแบบสัมภาษณ์

1. ท่านมีความสนใจในการประกอบอาชีพประเภทใดมากที่สุด ?

.....

.....

.....

2. ท่านต้องการได้รับการสนับสนุนด้านใดเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้สำเร็จ ?

.....

.....

.....

3. ปัจจุบันท่านมีรายได้จากการประกอบอาชีพประมาณเท่าใด ?

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าต้องการเสริมทักษะหรือความรู้ในด้านใดเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้ดียิ่งขึ้น ?

.....

.....

.....

5. ท่านมีความต้องการสวัสดิการในด้านใดมากที่สุดเพื่อสนับสนุนการประกอบอาชีพของท่าน ?

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพของคนพิการหรือไม่ ?

.....

.....

.....

2. ท่านมีข้อเสนอแนะต่อภาคประชาสังคมเกี่ยวกับการสนับสนุนคนพิการในการประกอบอาชีพหรือไม่ ?

.....

.....

.....

มหามกุฏราชวิทยาลัย

แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

เรื่อง การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้ มี 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์หรือแบบสนทนากลุ่มของ **“การมีส่วนร่วมภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย”**

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสัมภาษณ์นี้ จะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม ซึ่งจะไม่ส่งผลเสียต่อผู้ให้สัมภาษณ์ ทั้งในหน้าที่และการปฏิบัติงานแต่อย่างใด

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ..... นามสกุล.....

ที่อยู่ บ้านเลขที่.....หมู่ที่..... ตำบล.....

จังหวัด..... หมายเลขโทรศัพท์.....

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้การสัมภาษณ์

1. อายุ.....ปี 2. เพศ.....

3. ระดับการศึกษา..... 4. อาชีพ.....

5. รายได้/เดือน .....บาท 6. หน่วยงาน/สังกัด.....

ลงชื่อ.....(ผู้ให้สัมภาษณ์)

การบันทึกข้อมูล (ผู้วิจัย) / (จดบันทึก/บันทึกเสียง)

ผู้สัมภาษณ์ (ผู้วิจัย).....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา ..... ถึง ..... น.

สถานที่สัมภาษณ์.. .....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์หรือแบบสนทนากลุ่มของ **“การมีส่วนร่วมภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย”**

1. การเปิดการสัมภาษณ์สร้างความคุ้นเคย

เริ่มการสนทนา

แนะนำตัว และบอกวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์เชิงลึก

1.1 ขอให้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ ไม่มีผลกระทบกับผู้สนทนาแต่อย่างใด เพราะจะไม่มีการอ้างอิงเป็นการบุคคลว่าใครพูด แต่จะนำเสนอเป็นความคิดเห็นส่วนรวม

1.2 ขออนุญาตเริ่มการสนทนา ขออนุญาตบันทึกเทปเพราะอาจจดไม่ทัน แต่เทปนี้จะไม่นำไปเผยแพร่ที่ไหน นอกจากผู้วิจัยจะนำมาเปิดฟังเพื่อสรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เท่านั้น

1.3 แบบสัมภาษณ์นี้มีคำถาม 5 ด้าน ดังนี้

1. การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ
2. การสนับสนุนจากภาครัฐ
3. การสร้างเครือข่ายการสนับสนุน
4. การให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ
5. การสร้างความตระหนักรู้ในสังคม

2. ข้อความแบบสัมภาษณ์

1. ท่านจะมีแนวทางในการส่งเสริมอาชีพการฝึกอาชีพและพัฒนาทักษะคนพิการได้อย่างไร ?

.....

.....

.....

2. ท่านจะมีส่วนร่วมในการสนับสนุนเพื่อส่งเสริมจากภาครัฐในการพัฒนาอาชีพคนพิการได้อย่างไร ?

.....

.....

.....

3. ท่านจะมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนเพิ่มเติมจากภาครัฐได้อย่างไร ?

.....

.....

.....

4. ท่านมีข้อเสนอแนะในการให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพต่อคนพิการอย่างไร ?

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่ากระบวนการสร้างความตระหนักรู้ในสังคมที่มีต่อคนพิการควรเป็นอย่างไร ?

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพของคนพิการหรือไม่ ?

.....

.....

.....

2. ท่านมีข้อเสนอแนะต่อภาคประชาสังคมเกี่ยวกับการสนับสนุนคนพิการในการประกอบอาชีพหรือไม่ ?

.....

.....

.....

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖

ที่ อว ๗๔๑๘ /ว ๑๒๐ **วันที่** ๒๘ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร ผศ.ดร.วรเชษฐ์ โทอื้น

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย" โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๐๒

๒๘ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร ผศ.ดร.ศตวรรษ สงกาผัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย" โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระสุพิธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

ผศ.ดร. ศตวรรษ สงกาผัน
๓๐ เม.ย. ๒๕๖๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๐๒

๒๘ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร ผศ.ดร.ศตวรรษ สงกาผัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย" โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระสุพิธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

ผศ.ดร. ศตวรรษ สงกาผัน
๓๐ เม.ย. ๒๕๖๘

ภาคผนวก ค หนังสือขอเข้าสัมภาษณ์

☑ KKS WSP ☐ KKSPP-WSP
เลขที่รับ โอ ๓๗๒/๒๕๖๘ ลงวันที่ 10 / 6 / 68
หนังสือแจ้งมายังบริษัทฯ เพื่อ 15.00 น.
☐ ทราบ ☐ โปรดดำเนินการ
☐ รับหมาย/เอกสารคดีความ ☐ ประชาสัมพันธ์ต่อ
☐ ให้การสนับสนุนด้านเงินบริจาค ☐ อื่นๆ
ผู้รับ.....

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้บริหาร โรงงานน้ำตาลขอนแก่น สาขาวังสะพุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวิจิรมณี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

STA-LI
เลขที่รับ STA-LI-๖๘-๐๗๕
วันที่ 30 พฤษภาคม 2568
เวลา 14.35 น.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดเลย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิลา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
(นางสาวลภัสรดา บัญชาศรี)
เจ้าหน้าที่ฝ่ายสำนักงาน
มหาวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิลา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

(นายเอกพงษ์ นิลดา)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารทรัพย์สินและรายได้

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเลย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วิรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

สวนดีให้ช่วยส
ประสานงานวิจัย

(นางสาวประภัสสรณ์ มานะใส)
นักจิตวิทยา

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะอาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

(นายปราโมทย์ ทีเขาสูง)
นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ชมรมเพื่อคนพิการจังหวัดเลย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วิรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะอาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร รององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะอาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรบุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร รององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะอาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๔/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ตำบลท่าสะอาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 ตำบลท่าสะอาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๔/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 ตำบลท่าสะอาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 ตำบลท่าสะอาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร กำนันตำบลท่าสะอาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6 ตำบลท่าสะอาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย" โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

ผู้ใหญ่บ้าน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระลุทธิวชิรเมธิ, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้ดูแลคนพิการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้ดูแลคนพิการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

ยินดีให้ข้อมูล
สมศักดิ์ ก้านแมงสี่

มหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้ดูแลคนพิการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้ดูแลคนพิการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๓๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

อินดีให้ข้อมูล
รถีรา
นางรถีรา คงสัสดจินจดา

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

อนุเคราะห์ข้อมูล

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๓๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร คณบดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววรรณวิลา สุวรรณชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการ ในอำเภอนาด้วง จังหวัดเลย " โดยมี ดร.วีรนุช พรมจักร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มสารนิพนธ์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวันเวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีก

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขออนุโมทนาบุญขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

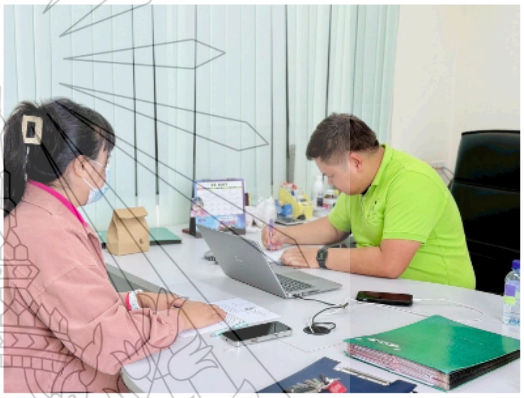
(พระสุทธิวชิรเมธี, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน
บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖
นางสาววรรณวิลา สุวรรณชัย ผู้วิจัย โทร. ๐๙๕-๑๖๙๕๕๑๖

ภาคผนวก ง ภาพประกอบการสัมภาษณ์

ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ภาคประชาสังคม

ลงพื้นที่สัมภาษณ์ หน่วยงานภาครัฐ

ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ผู้นำท้องที่ ทั้ง 7 หมู่

ลงพื้นที่สัมภาษณ์ คณะผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะอาด

ลงพื้นที่สัมภาษณ์ กลุ่มคนพิการ และ คนดูแลคนพิการ ตำบลท่าสะอาด

ประวัติผู้เขียนสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสาววรรณวิสา สุวรรณชัย
วัน เดือน ปี เกิด	15 , ตุลาคม 2532
สถานที่เกิด	จังหวัดเลย
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2553 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ พ.ศ. 2556 ปริญญาตรี วิทยาการจัดการ (สาขาการบัญชี) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จังหวัดเลย
ที่อยู่ปัจจุบัน	98 ตำบลท่าสะอาด อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย
ผลงานตีพิมพ์	-
รางวัลที่ได้รับ	-

มหามกุฏราชวิทยาลัย